

Afgørelser – Reg. nr.: 07850.00

Fredningen vedrører: Gundsømagle Sø

Domme

Taksationskommissionen 28-06-1994

Naturklagenævnet 10-03-1994

Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet 15-11-1991

Kendelser

Deklarationer

TAKSATIONSKOMMISSIONEN>

TAKSATIONSKOMMISSIONEN

ADRESSE

HARALDSGADE 53, 2100 KØBENHAVN Ø
TLF 39 27 20 00

REG. NR. 7850.00

Sag nr. 283. Fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer i Gundsø kommune, Roskilde amt.

Kendelse:

(Meddelt den 28. juni 1994)

Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om erstatning i anledning af fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer i Gundsø kommune, Roskilde amt er påklaget til Taksationskommissionen af advokat Jørgen Juul på vegne Peter Christian Olsen (lb.nr. 12), af Landbrugs Rådgivningscenter, Landskontoret for Landboret på vegne Ole Strange (lb.nr. 13), og af Bjørn Johannesen (lb.nr. 21).

Taksationskommissionen har den 14. juni 1994 besigtiget de pågældende ejendomme og forhandlet med ejerne af ejendommene lb.nr. 12 og 13, som under taksationen var bistået af henholdsvis advokat Jørgen Juul og konsulent Ole Kirk.

Roskilde Amtskommune var repræsenteret af landskabschef Ivan Printzlau og biolog Morten Vincents, Landskabskontoret.

Gundsø kommune var repræsenteret af stadsingeniør Jørgen Agger.

Advokat Jørgen Juul har vedrørende ejendommen lb.nr. 12 principalt nedlagt påstand om en erstatning på 58.000 kr. svarende til 29 ha à 2.000 kr., subsidiært 29.000 kr. svarende til 29 ha à 1.000 kr. Den principale påstand begrundes med, at den hidtidigt anvendte takst på 1.000 kr. pr. ha er for lav og nu bør justeres opad.

Konsulent Ole Kirk har vedrørende ejendommen lb.nr. 13 nedlagt påstand om en erstatning på 46.500 kr. svarende til 33 ha à 1.000 kr. og 27 ha à 500 kr. samt påstået erstatningen forrentet fra 16. juli 1986 med diskontoen plus 1%. Konsulenten har under taksationen nærmere redegjort herfor og har anført, at der bør ydes erstatning for de 27 ha beliggende i det såkaldte kerneområde, særligt under hensyn til fredningsbestemmelserne om amtets ret til naturpleje.

Iøvrigt må selve den omstændighed, at fredningen medfører rådighedsindskrænkninger for ejendommen, antages at bevirke en nedgang i handelsværdien. Der bør ske forrentning med 1% over diskontoen efter bestemmelsen i Naturfredningslovens § 19, stk. 4, som var gældende, da Fredningsnævnet traf sin afgørelse i 1991, og under hensyn til den lange tid, der er forløbet siden fredningssagens rejsning den 16. juli 1986, bør forrentning ske allerede fra dette tidspunkt. Subsidiært bør arealerstatningen forhøjes, såfremt forrentning først skal ske fra afsigelse af fredningskendelsen.

Såvel advokat Jørgen Juul som konsulent Ole Kirk har protesteret mod den maksimering af erstatningsbeløbene til 10.000 kr., som er bestemt af Naturklagenævnet. Den virker vilkårlig og medfører i realiteten en lavere arealerstatning pr. ha end den, der ellers anvendes.

Bjørn Johannesen har ikke givet møde under taksationen, men har i skrivelse af 27. maj 1994 med bilag og fotografier nærmere redegjort for sin klage vedrørende ejendommen lb.nr. 21. Han har i nævnte skrivelse påstået fredningserstatningen forhøjet med et ikke angivet beløb på grund af den værdiforringelse af ejendommen, der er en følge af, at fredningsnævnet har givet tilladelse til opstilling af et fugletårn på naboejendommen. Klageren har i skrивelsen opregnet de gener, som hans ejendom påføres af dette tårn og den stigende trafik på adgangsvejen dertil, hvilket i det væsentlige svarer til beskrivelsen af de gener, som er anført i Fredningsnævnets afgørelse om erstatning.

Naturklagenævnet har i en skrivelse af 22. april 1994 oplyst, at nævnet overfor Gundsø kommune har præciseret forståelsen af ordet "tilplantning" i fredningsbestemmelsernes § 3 således:

"Tilplantningsforbudet skal forhindre enhver tilplantning, der vil forhindre det frie udsyn over de fredede områder.

Dette betyder at for alle typer træer, hvad enten det er nåletræer eller andet, herunder også energipil, gælder der et tilplantningsforbud. Lavere beplantning - som f.eks. bærbuske - er ikke omfattet af tilplantningsforbudet, men de læhegn som oftes er nødvendige for bær dyrkning, kan ikke plantes.

Almindelige landbrugsafgrøder, herunder majs og elefantgræs, der også kan blive høje, er ikke omfattet af tilplantningsforbudet."

Taksationskommissionens bemærkninger:

ad lb.nr. 12

Det tiltrædes, at arealerstatningen er udmålt til 1.000 kr. pr. ha.

ad lb.nr. 13

Af de grunde, der er anført i Naturklagenævnets erstatningsafgørelse tiltrædes det, at der ikke er givet erstatning for de 27 ha af den pågældende ejendom, der er beliggende i fredningens kerneområde omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det tiltrædes endvidere, at der er udmålt en erstatning for det øvrige areal på 1.000 kr. pr. ha.

ad lb.nr. 12 og 13

Taksationskommissionen finder ikke grundlag for at begrænse den arealerstatning, der er udmålt efter sædvanligt anvendte takster for disse ejendomme til lavere

beløb, end hvad arealernes størrelse tilsiger. Som følge heraf ydes der en erstatning vedrørende lb.nr. 12 på 29.000 kr. og vedrørende lb.nr. 13 på 33.000 kr.

ad lb.nr. 21

Den eventuelle nedgang i denne ejendoms værdi på grund af de ulemper, som følger af det opstillede fugletårn på naboejendommen, findes ikke at være fremkaldt af fredningen som sådan, men af den dispensation, som Fredningsnævnet har meddelt, hvorfor det tiltrædes, at der ikke gives fredningserstatning i den anledning. Herefter stadfæstes Naturklagenævnets erstatningsudmåling vedrørende denne ejendom.

Vedrørende forrentning

Det tiltrædes, at forrentning af de tilkendte erstatningsbeløb i overensstemmelse med hovedreglen i naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3 sker fra den 15. november 1991, hvor Fredningsnævnet traf afgørelse i sagen. Da der ikke er truffet afgørelse af Overfredningsnævnet inden 1 år efter, at naturbeskyttelsesloven trådte i kraft den 1. juli 1992, skal afgørelse ifølge naturbeskyttelseslovens § 104, stk. 1 træffes af Naturklagenævnet i overensstemmelse med reglen i lovens § 39, stk. 3, hvorefter forrentning sker med en rentesats svarende til Nationalbankens diskonto. Som følge heraf stadfæstes Naturklagenævnets bestemmelse om forrentning af fredningserstatningerne.

Herefter bestemmes:

Der fastsættes følgende erstatningsbeløb til nedennævnte ejere:

Lb.nr. 12, Peter Christian Olsen	29.000 kr.
Lb.nr. 13, Ole Strange	33.000 kr.
Lb.nr. 21, Bjørn Johannesen	1.900 kr.

Beløbet forrentes som bestemt ved Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for Taksationskommissionen tillægges der lb.nr. 12 et beløb på 2.000 kr. og lb.nr. 13 et beløb på 3.000 kr. Sidstnævnte beløb kan udbetales direkte til Landbrugets Rådgivningscenter, Landskontoret for Landboret.

Ole Nicolaisen

Hans Borch Christiansen

Knud Erik Ullerichs

NATURKLAGENÆVNET>

**Naturklagenævnets afgørelse
af 10. marts 1994
om erstatning i anledning af fredningen af
Gundsømagle sø og omliggende arealer i
Gundsø kommune, Roskilde amt (sag nr 111/250-0002).**

Fredningsnævnet for Roskilde amt har ved en afgørelse af 15. november 1991 i medfør af den dagældende naturfredningslovs § 19 afgjort erstatningsspørgsmålene i anledning af den samtidig besluttede fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer. Erstatning er tilkendt 25 ejere af 26 ejendomme (løbenumre) i privat eje med ialt 594.925 kr.

Fredningsnævnets erstatningstilkendelse er i henhold til naturfredningslovens § 25 forelagt Overfredningsnævnet til efterprøvelse og er endvidere påklaget til Overfredningsnævnet af 10 ejere. Da sagen ikke var afgjort af Overfredningsnævnet inden 1. juli 1993, er den overgået til Naturklagenævnets afgørelse, jf. naturbeskyttelseslovens § 104.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredningsnævnet har tilkendt erstatning efter en grundtakst på 1.000 kr. pr. ha fredet areal i landzone og 40.000 kr. pr. ha fredet areal i byzone, dog kun 500 kr. pr. ha for arealer omfattet af forbudsbestemmelserne i naturfredningslovens § 47 a eller § 53 (beskyttelseszonerne langs sø og vandløb og omkring fortidsminder). Der er dog ikke tilkendt erstatning efter grundtaksten for tidligere fredede arealer og heller ikke for arealer omfattet af forbudsbestemmelsen i naturfredningslovens § 43 (søer og moser), men 4 ejere af sådanne arealer er tilkendt særlig erstatning for den besluttede regulering af rørskår. En særlig ulempeerstatning er tilkendt en ejer i anledning af fredningsbestemmelsen om offentlig adgang til et fugletårn. Mindstebeløbet, der tilkendes en ejer i anledning af fredningen, er fastsat til

1.000 kr. Fugleværnsfonden og Gundsø Kommune er dog ikke tilkendt erstatning.

Fredningsnævnet har fastsat begyndelsestidspunktet for forrentningen af de tilkendte erstatningsbeløb til 16. juli 1986.

Klager.

De ankende ejere har nedlagt påstande om forhøjelse af de tilkendte erstatningsbeløb. Der er herunder fremsat påstand om forhøjelse af grundtaksten fra 1.000 kr. pr. ha til 2.000 kr. pr. ha og om tilkendelse af 500 kr. pr. ha for arealer omfattet af naturfredningslovens § 43. En ejer har påstået den særlige erstatning for reguleringen af rørskær forhøjet, og flere ejere, der ikke er tilkendt sådan erstatning, har fremsat krav derom. Nogle ejere har begrundet påstanden om en forhøjelse af erstatningen med de ulemper og deraf følgende værdinædgang, som offentlighedens adgang vil medføre, eller med fredningens forbud mod opførelse af ny bebyggelse eller anlæg af golfbane.

Enkelte af de ankende ejere har anført, at der er anvendt forkerte arealstørrelser som grundlag for beregningen af erstatningsbeløbet vedrørende den pågældende ejendom.

For ejendommen under lb.nr. 28 (fælleslod) er det gjort gældende, at fredningsnævnet med urette kun har tilkendt erstatning til 2 personer som ejere. Det er anført, at fælleslodden er opdelt i et større antal parceller i særskilt eje, og under sagens behandling for Naturklagenævnet er der med bistand fra Otto Kjærgård modtaget udførlige oplysninger herom.

Naturklagenævnets beslutninger.

I sagens behandling har deltaget 7 af Naturklagenævnets 11 medlemmer.

Naturklagenævnet udtaler enstemmigt:

Ved anden afgørelse af dags dato har Naturklagenævnet tiltrådt, at Gundsømagle sø og omliggende arealer fredes efter nu naturbeskyttelseslovens kapitel 6, men udtaget byzonearealerne af fredningsområdet og i meget væsentligt omfang ændret fredningsbestemmelserne. Således indeholder fredningen for så vidt angår de arealer, der ikke som vådområder er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, nu kun den ene fredningsbestemmelse, at der ikke må foretages tilplantning. Offent-

ligheden tillægges ikke ved fredningen nogen ret til at færdes i fredningsområdet, og det kræves ikke, at der ved rørskår skal efterlades bræmmer af uhøstede rør. Grundlaget for fredningsnævnets erstatningstilkendelser og for de fremsatte klager herover er således ændret meget betydeligt.

Erstatning i anledning af fredningen må tilkendes på grundlag af de nu endeligt fastsatte fredningsbestemmelser og med beløb, der modsvarer den værdinedgang, som disse fredningsbestemmelser skønnes at påføre ejendommene.

Alle arealerne i fredningens kerneområde er omfattet af de almindeligt gældende bestemmelser i naturbeskyttelseslovens § 3, hvorefter der ikke må foretages ændringer af arealernes tilstand. De få videregående fredningsbestemmelser, der er fastsat for kerneområdet, kan ikke antages at nedsætte de pågældende ejendommers handelsværdi. Ejerne af disse ejendomme kan derfor ikke tilkendes erstatning for fredningen af kerneområdet.

De øvrige arealer i fredningsområdet er alene pålagt en fredningsbestemmelse om forbud mod tilplantning. Et flertal på 6 medlemmer finder, at dette forbud ikke kan antages at nedsætte ejendommenes handelsværdi med mere end 1.000 kr. pr. ha areal, som ikke er omfattet af tilsvarende forbud i naturbeskyttelseslovens § 16 (sø- og åbeskyttelseslinien) eller i tidligere gennemførte fredninger, dog højst med 10.000 kr. for en ejendom. Mindretallet på ét medlem har stemt for at tilkende et større beløb i erstatning for dette forbud.

Det tiltrædes, at der ikke fastsættes et lavere beløb pr. ejendom (løbenummer) end 1.000 kr. Dette mindstebeløb bør tilkendes hver ejer af en parcel af fælleslodden under lb.nr. 28, medmindre den pågældende i øvrigt er tilkendt erstatning.

Der findes ikke anledning til at fravige hovedreglen i naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, hvorefter erstatningsbeløb forrentes fra datoen for fredningsnævnets afgørelse.

Fredningssagen er rejst i 1986, og de dengang foreslåede fredningsbestemmelser har skullet overholdes siden da, medmindre fredningsnævnet imødekom en ansøgning om dispensation. Opmærksomheden henledes derfor på naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 2, hvorefter Naturklagenævnet efter anmodning kan tilkende en ejer eller bruger en godtgørelse i anledning af tab ved ikke at have kunnet udnytte ejendommen som hidtil i tiden mellem fredningssagens rejsning og Naturklagenævnets afgørelse om fredningen.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 15. november 1991 om erstatning i anledning af fredningen ophæves, fastsættes herefter følgende erstatningsbeløb, hvorved der er berigtiget fejl i arealangivelserne og taget hensyn til stedfundne ejerskifter og de modtagne oplysninger om ejerforholdene vedrørende fælleslodden under lb.nr. 28:

<u>Lb.nr. 1,</u>	Benny Hansen for 50 %, Anni Olsen for 25 % og Bent Olsen for 25 %: 1,6 ha á 1.000 kr.	1.600 kr.
<u>Lb.nr. 2,</u>	Frede Jensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 3,</u>	Marianne Bjørn Skavn og Bo Skavn til lige deling: 4,4 ha á 1.000 kr.	4.400 kr.
<u>Lb.nr. 4,</u>	Thorkild Andersen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 5,</u>	Verner Jørgensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 6,</u>	Henri Skovgaard Sørensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 7,</u>	Tina Jensen og Niels Jensen til lige deling: 5,8 ha á 1.000 kr.	5.800 kr.
<u>Lb.nr. 8,</u>	Gunnar Nielsen: 8,1 ha á 1.000 kr.	8.100 kr.
<u>Lb.nr. 9,</u>	Ane Marie Jensen: 4,5 ha á 1.000 kr.	4.500 kr.
<u>Lb.nr. 10,</u>	Kurt Larsen: 2,0 ha á 1.000 kr.	2.000 kr.
<u>Lb.nr. 11,</u>	Annemette Møller og Ib Møller til lige deling (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 12,</u>	Peter Chr. Olsen: 29,0 ha á 1.000 kr., dog højst	10.000 kr.
<u>Lb.nr. 13,</u>	Ole Strange: 33,0 ha á 1.000 kr., dog højst	10.000 kr.
<u>Lb.nr. 14,</u>	Else Emilie Chabert (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 15,</u>	Henny Riis og Børge Vintersberg til lige deling (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 16,</u>	Benny Oddermose (mindstebeløbet)	1.000 kr.

<u>Lb.nr. 17</u> , Alma Pedersen: 3,2 ha á 1.000 kr.	3.200 kr.
<u>Lb.nr. 18</u> , Jenny R. Pedersen og Otto Kjærsgaard til lige deling: 9,0 ha á 1.000 kr.	9.000 kr.
<u>Lb.nr. 19</u> , Realkredit Danmark A/S: 14,3 ha á 1.000 kr., dog højst	10.000 kr.
<u>Lb.nr. 19 a</u> , Fugleværnsfonden	0 kr.
<u>Lb.nr. 19 b</u> , Jørgen Skou Larsen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 20</u> , Per Hauen-Limkilde: 3,4 ha á 1.000 kr.	3.400 kr.
<u>Lb.nr. 21</u> , Bjørn Johannesen: 1,9 ha á 1.000 kr.	1.900 kr.
<u>Lb.nr. 22</u> , Jørgen Skou Larsen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 23</u> , Rudolf Kaj Larsen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
<u>Lb.nr. 27</u> , Gundsø Kommune	0 kr.
<u>Lb.nr. 28</u> , fælleslodden:	
Johanne M. Berner (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Peter D. Bundgård (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Erik Christensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Gunnar Grunning (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Grete Jensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Erik Manniche (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Nils Rasmussen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Søren Rasmussen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Birgit Rex (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Gert Gjerskov Pedersen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Ebbe Lilleø (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Villy S. Jensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Niels Tønning (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Anders Wamsler-Jensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Arne Wøldike Schmidt (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Tage Wøldike Schmidt (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Ole Jacobsen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Jens Peter Sørensen (mindstebeløbet)	1.000 kr.
Bodil Schønnemann (mindstebeløbet)	1.000 kr.

Erstatningsbeløbene forrentes efter naturbeskyttelseslovens § 39, stk. 3, fra den 15. november 1991 (datoen for fredningsnævnets afgørelse) med en årlig rente, der svarer til Danmarks Nationalbanks diskonto.

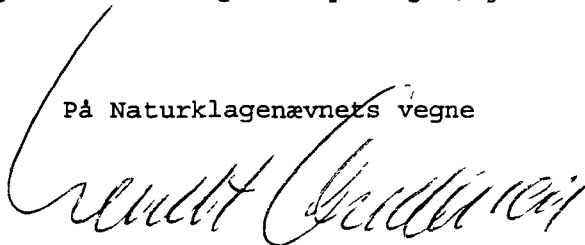
Fredningsnævnet har tillagt en del af ejerne godtgørelse for sagkyndig bistand med ialt 46.000 kr. I godtgørelse for nødvendig sagkyndig bistand under sagens behandling for Naturklagenævnet tillægges der følgende beløb:

Til ejeren af ejendommen under lb.nr. 2	3.000 kr.,
der kan udbetales direkte til advokat Finn Hasselriis,	
til ejerne af ejendommene under lb.nr. 7, 12 og 18 samt	
de tidligere ejere af ejendommen under lb.nr. 19 hver	
2.000 kr., ialt	8.000 kr.,
der kan udbetales direkte til advokat Jørgen Juul,	
til ejeren af ejendommen under lb.nr. 13	8.000 kr.,
der kan udbetales direkte til Landbrugets Rådgivnings-	
center,	
til ejeren af ejendommen under lb.nr. 17	1.000 kr.
og til ejerne af ejendommen under lb.nr. 28	2.000 kr.,
der kan udbetales direkte til Otto Kjærgård.	

Af den samlede erstatning på 103.900 kr. med renter og de tillagte omkostningsbeløb på ialt 68.000 kr. udreder staten 75% og Roskilde Amtskommune 25%.

Naturklagenævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålene kan påklages til Taksationskommissionen af de ejere, som har indbragt fredningsnævnets erstatningskendelse for Naturklagenævnet, eller for hvis vedkommende Naturklagenævnet har skærpet fredningsbestemmelserne eller nedsat erstatningen. Afgørelsen kan tillige påklages af miljøministeren og Roskilde Amt. Klagefristen er 4 uger fra den dag, Naturklagenævnets afgørelse er meddelt den klageberettigede. Størrelsen af det tillagte omkostningsbeløb kan dog ikke påklages, jf. naturbeskyttelseslovens § 47.

På Naturklagenævnets vegne

Bendt Andersen
Naturklagenævnets formand

**Naturklagenævnets afgørelse
af 10. marts 1994
om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer
i Gundsø kommune, Roskilde amt (sag nr. 111/250-0002).**

Fredningsnævnet for Roskilde amt traf den 15. november 1991 i medfør af den dagældende naturfredningslovs § 17, stk. 5, afgørelse om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer, i alt ca. 375 ha. Fredningen omfatter helt eller delvis 26 ejendomme (løbenumre) i privat eje og en ejendom ejet af Gundsø Kommune. Fredningssagen er rejst af Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnets afgørelse er i henhold til den dagældende naturfredningslovs § 25 forelagt Overfredningsnævnet til efterprøvelse. Afgørelsen er tillige påklaget til Overfredningsnævnet af 10 private ejere samt af Dansk Ornitologisk Forening. Da sagen ikke var afgjort af Overfredningsnævnet inden 1. juli 1993, er den overgået til Naturklagenævnets afgørelse, jf. naturbeskyttelseslovens § 104.

Fredningsområdet.

Fredningsområdet omfatter Gundsømagle sø og tilgrænsende mose- og landbrugsarealer. I årenes løb er vanddybden i Gundsømagle sø formindsket som følge af slamdannelser på bunden, og store dele af den oprindelige sø er udtørret og er nu rør- og pilesump. Det samlede vådområde udgør ca. 200 ha, men kun ca. 40 ha har i dag åben vand-

flade med den største sø på ca. 25 ha beliggende i den østlige del af fredningsområdet. Området gennemskæres af Hove å.

Fredningsområdet er landzone bortset fra nogle få ha ved Gundsømagle by, der er byzone.

Den centrale del af fredningsområdet er som vandløb, sø, mose eller eng omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Betydelige dele af landarealerne ligger inden for beskyttelseslinierne langs søen og åen og omkring fortidsminder, jf. naturbeskyttelseslovens §§ 16 og 18. Et mindre areal ligger inden for kirkebyggelinien efter naturbeskyttelseslovens § 19.

For godt 50 ha i den østlige del af fredningsområdet gælder særlige bestemmelser, der er fastsat i fredningskendelser og -overenskomster fra 1953, 1955 og 1976. Hovedindholdet af disse bestemmelser er, at arealerne skal bevares i deres hidtidige tilstand.

I Regionplan 1989 for hovedstadsområdet er området ved Gundsømagle sø henført til såvel "særligt værdifulde landskaber" som "interesseområder for planter og dyr". Regionplanens retningslinier for sådanne områder går bl.a. ud på, at værdifulde udsigter skal bevares, at områderne af hensyn til plante- og dyrelivet skal forbedres gennem naturpleje og naturgenopretning, og at landbrugsdriften gennem aftaler med lodsejerne skal søges opretholdt på en sådan måde, at et alsidigt plante- og dyreliv tilgodeses.

Hove å er et amtsvandløb. I regulativet for vandløbet er - i overensstemmelse med en landvæsensretskendelse fra 1896 - fastsat en mindste og en største vandstand for henholdsvis vinter- og sommermånederne. I perioden 1. oktober til 15. marts skal vandstanden således holdes mellem 4,076 og 4,232 m over DNN og i perioden 16. marts til 30. september mellem 3,866 og 4,023 m over DNN. Vandstanden reguleres ved et stemmeværk uden for fredningsområdet.

Fredningssagens behandling for fredningsnævnet.

Danmarks Naturfredningsforening offentliggjorde et foreløbigt fredningsforslag i januar 1983 og fremsatte det endelige fredningsforslag for fredningsnævnet i juli 1986.

Ved fremsættelsen af forslaget anførte foreningen navnlig, at området har været en af Østdanmarks mest værdifulde ynglelokaliteter for fuglearter, der lever ved ferskvand, og stadig har betydelig værdi for fuglelivet, at den østlige del af området rummer store botaniske værdier, at opvæksten af krat langs søen vil fjerne eller forringe værdifulde udsigter over området, og at en fredning kan medvirke til en genskabelse af forsvundne naturværdier og især forbedre betingelserne for fuglelivet. I sidstnævnte henseende foreslog foreningen bl.a., at det skulle foreskrives i fredningsbestemmelserne, at vandstanden i sommerhalvåret så vidt muligt skal være mindst 4 m over DNN, og at der ved rørskår skal efterlades ca. 10 m brede bræmmer af gamle rør langs alle åbne vandflader.

Det daværende Hovedstadsråd og Miljøministeriet v/ Skov- og Naturstyrelsen udtalte sig til støtte for fredningsforslaget, hvorimod Gundsø Kommune og adskillige ejere af ejendomme i fredningsområdet udtalte sig imod. Det daværende Naturfredningsråd anså det centrale punkt i fredningsforslaget for at være en regulering af vandstandsforholdene, og rådet anbefalede en mindste vandstand i sommerhalvåret på 4 m over DNN som nødvendig på længere sigt for at opretholde den udstrakte rørskov og dermed bevare områdets rige og alsidige dyreliv. Naturfredningsrådet anbefalede endvidere en gennemførelse af fredningsforslagets bestemmelse om rørskår.

I maj 1989 tilkendegav fredningsnævnet, at en fredning ikke ville indeholde bestemmelser om vandstanden. Danmarks Naturfredningsforening erkendte i en skrivelse af 29. juni 1989, at den foreslåede vandstandshævning på det dagældende lovgrundlag ville indebære betydelige praktiske og økonomiske problemer, og henstillede i stedet en bestemmelse om, at fredningen ikke skulle være til hinder for en hækning af sommervandstanden.

Fugleværnsfonden, der i 1984 havde erhvervet knap 60 ha i den østlige del af fredningsområdet, og Dansk Ornitologisk Forening fastholdt imidlertid det oprindelige forslag om en fredningsbestemmelse, hvorefter sommervandstanden skulle holdes mindst 4 m over DNN.

I fredningsafgørelsen af 15. november 1991 udtalte fredningsnævnet enstemmigt, at bestemmelser om vandstanden principielt bør træffes i medfør af vandløbslovgivningen og dermed af de efter denne lovgivning kompetente myndigheder. Dette gjaldt efter fredningsnævnets opfattelse i hvert fald i en sag som den foreliggende, hvor en vandstandshævning måtte antages at ville medføre vide konsekvenser for mange ejendomme, men hvor der ikke forelå nærmere oplysninger om disse konsekvenser. Fredningsnævnet fremhævede imidlertid, at en vandstandshævning efter nævnets enstemmige opfattelse vil være ønskelig af hensyn til fuglelivet.

Ved flertalsafgørelse bestemte fredningsnævnet herefter fredning af området med en mindre begrænsning af det foreslåede fredningsområde og med bestemmelser, der - bortset fra vandstandsspørgsmålet - i princippet var i overensstemmelse med fredningsforslaget. Der blev i fredningsbestemmelserne tillagt offentligheden ret til at færdes til fods dels på en eksisterende sti langs søens nordbred, dels på 2 eksisterende veje/stier, der fører fra offentlig vej over Fugleværnsfondens ejendomme til 2 fugletårne, som Fugleværnsfonden har opstillet på søens sydbred. Det blev også bestemt, at der ved rørskær skal efterlades ca. 10 m brede bræmmer af gamle rør både ind mod land og langs alle åbne vandflader. I forhold til fredningsforslaget udelodes forbud mod tilplantning, og det blev bestemt udtrykkeligt, at fredningen ikke skulle være til hinder for dyrkning af elefantgræs.

Klager og udtalelser for Overfredningsnævnet og Naturklagenævnet.

De ankende ejere - bortset fra Fugleværnsfonden - har enten påstået deres ejendomme helt eller delvis udtaget af fredningen eller ønsket fredningsbestemmelserne ændret.

Frede Jensen har således som ejer af ejendommen under lb.nr. 2 påstået fredningen opgivet og herved henvist til, at ejendommen ligger i byzone og bør kunne udstykkes og bebygges, som det til stadighed har været hans plan.

Grethe og Kurt Larsen har som ejere af ejendommen under lb.nr. 10 protesteret mod, at fredningen omfatter landbrugsjorden omkring søen.

Peter Chr. Olsen har som ejer af ejendommen under lb.nr. 12 ønsket fredningsgrænsen flyttet længere væk fra ejendommens bygninger.

Ole Strange har som ejer af ejendommen under lb.nr. 13 ligeledes ønsket fredningsgrænsen flyttet længere væk fra ejendommens bygninger og har endvidere ønsket udeladelse af fredningsbestemmelsen om rørskår.

Alma Pedersen har som ejer af ejendommen under lb.nr. 17 påstået ejendommen udtaget af fredningen og herved navnlig anført, at naturbeskyttelsen som hidtil varetages bedst af ejeren.

Otto Kjærgaard har som ejer af ejendommen under lb.nr. 18 ønsket nogle begrænsninger i den ret, som ved fredningen er tillagt offentligheden til færdsel langs søens nordbred.

Realkredit Danmark A/S har som nuværende ejer af ejendommen under lb.nr. 19 opretholdt de tidligere ejeres ønske om, at fredningen ikke skal være til hinder for, at der anlægges golfbane på ejendommen.

Bjørn Johannesen har som ejer af ejendommen under lb.nr. 21 ønsket fredningsbestemmelserne om offentlighedens adgang udeladt og herved særligt anført, at offentlig færdsel er uforenelig med beskyttelsen af områdets dyre- og planteliv.

Jørgen Skou Larsen har som ejer af ejendommen under lb.nr. 22 ønsket forskellige ændringer af fredningsbestemmelserne, bl.a. udeladelse af bestemmelsen om rørskår.

Som ejer af ejendommen under lb.nr. 19 har Fugleværnsfonden under Dansk Ornitologisk Forening henholdt sig til de synspunkter, som foreningen har fremført.

Dansk Ornitologisk Forening har i første række ønsket fredningens indhold udvidet med bestemmelser om vandstandsforholdene. Det følger af den nugældende - efter fredningsnævnets afgørelse gennemførte - lovgivning (vandløbslovens § 7 a og naturbeskyttelseslovens § 104, stk. 1), at Naturklagenævnet i denne sag kan påbyde en vandstandshævning, uden at tilladelse fra vandløbsmyndigheden er nødvendig. Denne hjemmel bør Naturklagenævnet udnytte.

Efter foreningens endelige forslag fra juli 1993 bør fredningen således foreskrive en vandstandshævning i forsommeren, så vintervandstanden sænkes gradvist i perioden fra 16. marts til 30. juni, som er vandfuglenes yngleperiode. Derefter kan den hidtidige sommervandstand opretholdes eller endog fastsættes lidt lavere. Foreningen lægger stor vægt på, at der på denne måde indledes en påkrævet naturgenopretning til genskabelse af Gundsømagle sø som et fuglereservat. Foreningen har herved oplyst, at der nu kun er halvt så mange ynglende vandfuglearter som ved århundredskiftet, og at fredningsområdet rummer Sjællands største rørskov. Om de afvandingsmæssige konsekvenser af den foreslåede vandstandshævning har foreningen henvist til udtalelser, som foreningen har indhentet hos Hedeselskabet, og hvorefter ca. 18 ha landbrugsarealer vil få forringede dyrkningsmuligheder, ligesom nogle haver i Gundsømagle by samt dele af sommerhusområdet nord for Østrup vil blive påvirket. Hvis Naturklagenævnet ikke finder at kunne tage stilling til spørgsmålet, bør sagen hjemvises til fredningsnævnet.

Foreningen har endvidere ønsket fredningsbestemmelserne udvidet med forbud mod omlægning af græsarealer, tilplantning, yderligere afvanding, motordrevet sejlads på søen og jagt på nordsiden af søen. Foreningen finder det imidlertid upåkrævet, at der - som bestemt af fredningsnævnet - ved rørskår skal efterlades en bræmme af gamle rør mod land.

Danmarks Naturfredningsforening har udtalt sig til støtte for Dansk Ornitologisk Forenings ønske om, at fredningen skal foreskrive en

vandstandshævning. Foreningen har endvidere fremhævet de botaniske interesser ved søens bredder, især nordbredden. Fredningen bør derfor forbyde gødskning på udyrkede arealer. Hele fredningsområdet er interessant i geologisk henseende, rummer betydelige landskabelige værdier og har på grund af beliggenheden stor rekreativ betydning. Foreningen har med henvisning hertil tillige henstillet, at fredningen forbyder tilplantning og dyrkning af elefantgræs.

Dansk Botanisk Forening har under sagens behandling foretaget en floraregistrering omkring Gundsømagle sø og på grundlag heraf udtalt, at karene og engene omkring søen fortsat rummer meget udbredte og store bestande af sjældne og halvsjældne plantearter, men at den eksisterende flora de fleste steder er truet af tilgroning. En naturpleje ved kratrydning og afgræsning eller høslet er nødvendig og vil yderligere muliggøre, at der ved Gundsømagle sø opstår en kærvegetation, der er særdeles værdifuld set i forhold til andre botaniske lokaliteter i Danmark.

Naturbeskyttelsesrådet har som et uafhængigt videnskabeligt organ til rådgivning af bl.a. Naturklagenævnet udtalt, at det centrale punkt i fredningssagen er spørgsmålet om vandstandshævning. Rådet anser det for meget ønskeligt, at det gældende vinterflodemål fastholdes til 15. juni og derefter gradvist sænkes til normal sommervandstand. En sådan vandstandshævning vil give øget vanddybde i forsommeren til fordel for mange af ynglefuglene og generelt til gavn for det biologiske liv i søen. Rådet har endvidere anbefalet fredningsbestemmelserne udvidet med forbud mod gødskning af udyrkede arealer, men finder ikke grundlag for et krav om, at der ved rørskår skal bevares gamle rør ind mod land.

Miljøministeriet v/ Skov- og Naturstyrelsen har anbefalet, at der ved fredningen gennemføres den begrænsede vandstandshævning, som følger af Dansk Ornitologisk Forenings endelige forslag, og som under sagens behandling for Naturklagenævnet oprindeligt er fremsat af styrelsen. Det er dog en forudsætning for styrelsens anbefaling, at Roskilde Amt kan tilslutte sig forslaget, og at de erstatningsbeløb, der vil følge af vandstandshævningen, kommer til at stå i rimeligt forhold til naturgevinsterne.

Styrelsen har på Naturklagenævnets forespørgsel oplyst, at det samlede naturgenopretningsprojekt for Gundsømagle sø - ud over hævnning af vandstanden - omfatter reduktion af næringsstoffer gennem indgreb over for 187 ejendomme og fjernelse af sedimentlaget på søbunden, at en gennemførelse af dette projekt vil koste ca. 30 mio. kr., og at det - i lyset af markante nedskæringer af bevillinger på finansloven til naturforvaltningsprojekter, en forventeligt stadig strammere økonomi og tilstedeværelsen af mange andre kvalificerede projekter - er usikkert, om styrelsen kan disponere et større beløb end det, der er nødvendigt til gennemførelse af den foreslåede begrænsede vandstandshævning.

Styrelsen har endvidere henstillet, at fredningsbestemmelserne udvides med forbud mod tilplantning og dyrkning af elefantgræs samt mod motordrevet sejlads på søen, og at bestemmelsen om naturpleje ændres. Styrelsen har i sidstnævnte henseende henvist til den begyndende opvækst af krat langs søen. Denne tilgroning er ved at brede sig ud i rørsumpen langs nordbredden og især i den store rørskov mod vest, og den stadig mere tørre bund forringer gradvist forholdene for de fuglearter, der lever i rørsump. En naturpleje ved gravning af kanaler og fremskaffelse af nye åbne vandflader i rørsumpen har derfor stor betydning, og fredningsbestemmelserne om naturpleje bør udformes under hensyntagen hertil.

Roskilde Amtsråd har v/ udvalget for teknik og miljø anbefalet fredningen gennemført uden påbud om vandstandshævning, men gerne med de af Skov- og Naturstyrelsen i øvrigt henstillede udvidelser af fredningsbestemmelserne. Amtet har henvist til, at regionplanen fastlægger 5 "naturforvaltningsområder" i amtet, herunder Gundsømagle sø, og at amtet nødvendigvis må foretage en prioritering. Denne prioritering bør ikke på forhånd bindes af et påbud om at hæve vandstanden i Gundsømagle sø.

Gundsø Byråd er fremkommet med samme anbefaling som Roskilde Amtsråd.

Naturklagenævnets beslutninger.

I sagens endelige behandling, herunder besigtigelse og møde med de i sagen interesserede den 20. september 1993, har deltaget 7 af Naturklagenævnets 11 medlemmer.

Om *fredningens gennemførelse* udtaler et flertal på 6 medlemmer:

Det tiltrædes, at fredningsnævnet har besluttet fredning af Gundsø-magle sø og omliggende arealer, så betingelserne for fuglelivet forbedres, og områdets landskabelige og botaniske værdier yderligere beskyttes. Dette gælder, uanset om fredningen vil indeholde bestemmelser om vandstandsforholdene.

Mindretallet på ét medlem udtaler herom: Hovedformålet med fredningssagen har været ønsket om en vandstandshævning. Mindretallet kan ikke gå ind for dette og finder, at der herefter ikke er tilstrækkelig begrundelse for en fredning. Statens fredningsmidler kan med større udbytte placeres andre steder i Danmark.

På det herefter foreliggende grundlag udtales enstemmigt om *fredningsområdets afgrænsning*:

Byzonearealerne ved Gundsømagle by bør ikke omfattes af fredningen. Det må bero på den kommunale planlægning, hvordan disse arealer - med respekt af åbeskyttelseslinien efter naturbeskyttelseslovens § 16 - kan anvendes.

Om *vandstandsforholdene* udtaler et flertal på 6 medlemmer:

Som nævnt rejste Danmarks Naturfredningsforening fredningssagen i 1986 med forslag om, at fredningsbestemmelserne skulle indeholde påbud om en hævnning af sommervandstanden i Gundsømagle sø. Fredningsnævnets afgørelse af 15. november 1991 indeholdt ikke et sådant påbud, og afgørelsen blev ikke påklaget af sagsrejseren. Derimod påklagede Dansk Ornitologisk Forening fredningsafgørelsen og ønskede påbudet indført. En vurdering af konsekvenserne af en vandstandshævning forelå imidlertid først i juni 1993. Denne vurdering, som foretoges af Hedeselskabet, angav at være "af indledende, oversigts-

mæssig karakter" og blev suppleret af en uddybende udtalelse af 15. september 1993, der dog alene angik konsekvenserne for dyrkningen af landbrugsjorden nær søen.

En realitetsbehandling af spørgsmålet vil forudsætte, at der forelægges ganske præcise oplysninger om konsekvenserne af den foreslåede vandstandshævning, og at ejerne af de berørte ejendomme, hvorefter adskillige ligger uden for fredningsområdet, bliver inddraget under fredningssagen.

På det aldeles utilstrækkelige grundlag, som er forelagt Naturklagenævnet, kan der ikke i fredningen indføres et påbud om vandstandshævning. Fredningssagen er rejst i 1986, og konsekvenserne af en vandstandshævning er først søgt belyst flere år senere. Det er - også af hensyn til ejerne af ejendomme i fredningsområdet - helt uantageligt nu at udsætte sagen på yderligere oplysninger og inddragelse af flere ejere under sagen eller med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 44, stk. 2, bestemme, at fredningsnævnet skal optage sagen til fornyet behandling. Derimod tiltrædes det, at fredningen indeholder et forbud mod at sænke vandstanden.

Mindretallet på ét medlem udtaler om dette spørgsmål: En vandstandshævning har afgørende betydning for en forbedring af vilkårene for fuglelivet. Dette hensyn er så tungtvejende, at en afgørelse af fredningssagen bør udskydes på en nærmere undersøgelse af konsekvenserne af en vandstandshævning. Mindretallet stemmer derfor for, at sagen hjemvises til fredningsnævnet.

Et andet flertal på 6 medlemmer tilføjer herefter, at afvisningen af i fredningen at indføre et påbud om vandstandshævning ikke er udtryk for en afstandtagen fra forslaget. Dette flertal anser tværtimod fredningen, som den nu gennemføres, som blot et første led i en egentlig naturgenopretning af Gundsømagle sø.

Om *fredningens indhold* iøvrigt udtaler et flertal på 6 medlemmer:

Naturbeskyttelseslovens § 3 forbyder, at der uden amtsrådets tilladelse foretages ændringer af tilstanden i vådområder, herunder på ferske enge. Det store sammenhængende vådområde ved Gundsømagle sø,

der er omfattet af denne lovbestemmelse, bør imidlertid pålægges særlige bestemmelser til yderligere beskyttelse og forbedring af tilstanden. Dette område udskilles derfor som et delområde (på fredningskortet betegnet "kerneområde"), for hvilket der fastsættes sådanne særlige bestemmelser.

Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 511 af 22. juni 1992 om pleje af fredede arealer m.m. afgiver hjemmel for, at Roskilde Amtsråd med vedkommende ejers og brugers samtykke eller efter tilladelse fra fredningsnævnet kan foretage naturpleje i hele fredningsområdet, når det ikke medfører udgift, væsentlige gener eller tab for ejer eller bruger. I kerneområdet kan den påkrævede naturpleje til forbedring af forholdene for fuglelivet være mere omfattende end hjemlet ved den nævnte bekendtgørelse. Plejen må således kunne omfatte etablering af kanaler og åbne vandflader i sumpområderne og må også i øvrigt kunne begrænse muligheden for rørskår. Efter mange ejeres udtalelser under Naturklagenævnets møde den 20. september 1993 finder flertallet at kunne lægge til grund, at der i samarbejde med Fuglefonden i vid udstrækning kan opnås enighed mellem ejerne og amtet om udførelsen af rimelige plejeforanstaltninger. En sådan smidig og differentieret ordning må foretrækkes fremfor en generel fredningsbestemmelse om, at der ved rørskår altid skal efterlades bræmmer af uhøstede rør.

Det kan imidlertid ikke udelukkes, at en ønskelig plejeforanstaltning vil begrænse muligheden for rørskår på en ejendom på en sådan måde, at der påføres ejeren eller brugeren et tab. Som et supplement til de almindeligt gældende bestemmelser i bekendtgørelsen af 22. juni 1992 bør det derfor bestemmes i fredningen med gyldighed for kerneområdet, at fredningsnævnet i mangel af enighed mellem ejeren og amtet kan tillade udførelsen af en plejeforanstaltning, selv om der derved påføres ejeren eller brugeren et tab, men at tilladelsen i så fald kun kan meddeles på betingelse af, at amtskommunen erstatter ejeren eller brugeren dette tab.

Der er ikke forelagt Naturklagenævnet nærmere oplysninger til belysning af det særlige spørgsmål om motordrevet sejlads på søen. Da en sejladsregulering kan bestemmes af miljøministeren i medfør af na-

turbeskyttelseslovens § 29, stk. 1, findes der ikke tilstrækkeligt grundlag for fredningsbestemmelser herom.

Fredningen af den øvrige del af fredningsområdet gennemføres navnlig af landskabelige grunde.

Denne del af fredningsområdet rummer fortrinsvis landbrugsdrevne arealer og er som nævnt landzone. Planlovens §§ 35 og 36 forbyder bl.a. ny bebyggelse i landzone, der ikke er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom. Råstoflovens § 7 forbyder erhvervsmæssig indvinding af råstoffer. Disse lovbestemmelser administreres af amtsrådet. Det er herefter - og tillige efter indholdet af regionplanen - upåkrævet, at der indføres tilsvarende fredningsbestemmelser for omgivelserne til Gundsømagle sø. Når de ældre fredninger opretholdes, kan landskabelige hensyn kun begrunde et forbud mod tilplantning.

De veje/stier, der danner adgang til fugletårnene på søens sydbred, er efter deres formål offentligt tilgængelige. Stien langs en del af søens nordbred må antages efter bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens kapitel 4 at være åben for færdsel til fods. Der findes herefter ikke tilstrækkeligt grundlag for, at fredningen skal indeholde bestemmelser om offentlighedens adgang.

Mindretallet på ét medlem har i konsekvens af sin indstilling til fredningens gennemførelse ikke ønsket at tage stilling til fredningens nærmere indhold.

Idet fredningsnævnets afgørelse af 15. november 1991 ophæves, fastsætter Naturklagenævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 38 herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 372 ha store område, som er afgrænset på kortet der hører til Naturklagenævnets afgørelse (fredningskortet), og som omfatter de på vedhæftede bilag anførte matrikelnumre helt eller delvis:

- § 1. Fredningen har til formål at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området.

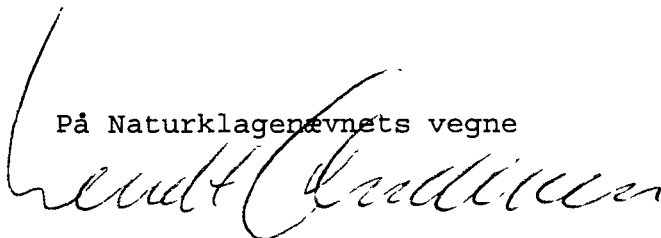
§ 2. For det på fredningskortet afgrænsede delområde, der er betegnet "kerneområde", gælder følgende:

- a. Vandstanden i Hove å og Gundsømagle sø må ikke sænkes.
- b. Der må ikke gødskes, og der må ikke uden forudgående godkendelse fra Roskilde Amtsråd sprøjtes med kemiske bekæmpelsesmidler.
- c. Der må kun opgraves planter som led i den af Roskilde Amtsråd udførte eller godkendte naturpleje.
- d. Der må ikke anbringes eller henkastes affald.
- e. Den ret for Roskilde Amtsråd til at foretage naturpleje, som følger af de almindeligt gældende bestemmelser herom (for tiden Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 511 af 22. juni 1992), omfatter etablering af kanaler og åbne vandflader i sumpområderne. Hvis en plejeforanstaltning begrænser muligheden for rørskår på en ejendom, kan den kun tillades af fredningsnævnet, såfremt amtskommunen erstatter ejeren og/eller brugeren det tab, som foranstaltningens gennemførelse måtte medføre, med et af fredningsnævnet fastsat beløb. Fredningsnævnets afgørelse kan påklages til Naturklagenævnet efter reglerne i naturbeskyttelseslovens § 43.

§ 3. For den øvrige del af fredningsområdet gælder følgende: Der må ikke foretages tilplantning.

§ 4. En dispensation fra bestemmelserne i § 2, punkt a-d, og § 3 kan meddeles af fredningsnævnet, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

På Naturklagenævnets vegne

Bendt Andersen
Naturklagenævnets formand

FORTEGNELSE
over matrikelnumre der helt eller delvist er omfattet af Natur-
klagenævnets afgørelse af 10. marts 1994

Hejnstrup, Gundsømagle, matrikelnumrene: 1 a, 1 b, 1 c, 1 e, 1 f, 1 g, 1 h, 1 i, 1 k, 1 r.

Gundsømagle by, Gundsømagle, matrikelnumrene: 24 a, 24 ar, 24 db, 25 a, 25 e, 25 h, 26 a, 28 a, 29 a, 107.

Tågerup by, Kirkerup, matrikelnumrene: 4 c, 4 e, 5 a.

Kirkerup by, Kirkerup, matrikelnumrene: 2 a, 2 b, 2 d, 2 e, 2 g, 2 h, 2 i, 2 m, 2 r.

Østrup by, Kirkerup: 2 f, 2 g, 3 a, 4 a, 5 a.

FREDNINGSNÆVNET>

FS 97/86

Fredningsnævnet for Roskilde amtsrådsreds

Afgørelse af 15. november 1991

om

fredning af Gundsømagle sø m.m.

ad 1211/3-0004, 3

205
34

Indholdsfortegnelse

Side

I.	Indledning med beskrivelse af sagens rejsning og de ejendomme, som fred- ningspåstanden angår	1
II.	Beskrivelse af det område, som frednings- påstanden omfatter, samt beskrivelse af de tidligere fredninger i området og af fredningspåstanden i det aktuelle fred- ningsforslag	5
III.	Sagens behandling i Danmarks Naturfrednings- forening og fredningsnævnet samt modtagne synspunkter og tilkendegivelser	9
IV.	Særligt om matr. nr. 107, Gundsømagle by, Gundsømagle	13
V.	Fredningsnævnets afgørelse	17
VI.	Fredningsbestemmelser	24
VII.	Afsluttende bemærkninger med klagevejledning	30
VIII.	Fortegnelse over arealer, der helt eller delvis omfattes af fredningen	31

I. Indledning med beskrivelse af sagens rejsning og de ejendomme, som fredningspåstanden angår.

Danmarks Naturfredningsforening har den 15. juli 1986 fremsat forslag om fredning af Gundsømagle sø med tilstødende arealer, beliggende i Gundsø kommune.

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 25. juni 1987 udvidet fredningsforslaget til at angå endnu en ejendom, matr. nr. 24 ar Gundsømagle by, Gundsømagle, løbenr. 27 nedenfor.

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 21. januar 1988 udvidet fredningsforslaget til at angå stemmeværket ved Hejnstrupgaard og nogle berørte ejendomme i forbindelse hermed, jfr. angivelserne uden løbenr. nedenfor.

Ved gengivelsen nedenfor af de ejendomme, som fredningspåstanden angår, er matr. nr. 107 Gundsømagle by, Gundsømagle udskilt som et selvstændigt løbenr. 28. (Denne ejendom er i fredningsforslaget nævnt under løbenr. 11 sammen med en anden ejendom.)

Der er under fredningssagens behandling sket forskellige matrikulære ændringer i de arealer, som fredningspåstanden angår, ligesom nogle af de berørte ejendomme har skiftet ejer. I gengivelsen nedenfor af de ejendomme, som fredningspåstanden angår, er nogle udstykkede arealer optaget under løbenumrene 19 a og 19 b.

De ejendomme, som fredningspåstanden fra Danmarks Naturfredningsforening omfatter, kan herefter opstilles således på grundlag af forholdene idag:

Ejendomme omfattet af fredningspåstanden fra Danmarks Naturfredningsforening.

Løbe- nr.	Ejer	Matr. nr.	Ca.-areal i ha.
1.	Benny Hansen og Anni og Bent Olsen	del af 1 <u>a</u> Hejnstrup, Gundsømagle	12,3
2.	Frede Jensen	del af 24 <u>a</u> og del af 24 <u>db</u> Gundsømagle by, Gundsømagle	8
3.	Marianne Bjørn Skavn og Bo Skavn	del af 1 <u>h</u> Hejnstrup, Gundsømagle	6,1
4.	Thorkild Andersen	del af 1 <u>i</u> Hejnstrup, Gundsømagle	1,7
5.	Verner Jørgensen	del af 1 <u>k</u> Hejnstrup, Gundsømagle	1,7
6.	Henri Skovgaard Sørensen	del af 1 <u>g</u> Hejnstrup, Gundsømagle	2,4
7.	Tina og Niels Jensen	del af 1 <u>e</u> og del af 1 <u>f</u> Hejnstrup, Gund- sømagle	7,5
8.	Gunnar Nielsen	del af 1 <u>c</u> og del af 1 <u>r</u> Hejnstrup, Gund- sømagle	10,6
9.	Ane Marie Jensen	4 <u>c</u> Tågerup by, Kirke- rup, del af 4 <u>e</u> smst., samt 1 <u>b</u> Hejnstrup, Gundsømagle	5,42

10.	Grete og Kurt Larsen	del af 5 <u>a</u> Tågerup by, Kirkerup	4,5
11.	Annemette og Ib Møller	del af 25 <u>a</u> Gundsømagle by, Gundsømagle	1,6
12.	Peter Chr. Olsen	25 <u>h</u> samt del af 25 <u>e</u> og del af 26 <u>a</u> Gundsø- magle by, Gundsømagle	42,4
13.	Ole Strange	del af 2 <u>a</u> og del af 5 <u>a</u> Kirkerup by, Kirke- rup	68,1
14.	Viggo Chabert	del af 2 <u>d</u> og del af 2 <u>e</u> Kirkerup by, Kirke- rup	1,7
15.	Henny Riis og Børge Vintersberg	del af 2 <u>g</u> Kirkerup by, Kirkerup	1,3
16.	Benny Oddermose	del af 2 <u>h</u> Kirkerup by, Kirkerup	1,2
17.	Alma Pedersen	del af 28 <u>a</u> Gundsømagle by, Gundsømagle	6,8
18.	Jørgen Olsen	del af 29 <u>a</u> Gundsømagle by, Gundsømagle	11,8
19.	Ida Charlotte Dyssel Engel og Leon Thormod Hansen	del af 5 <u>a</u> Østrup by, Kirkerup	26,2

19 a.	Fugleværnsfonden	2 <u>b</u> Kirkerup by, Kirkerup, og 2 <u>g</u> Østrup by, Kirkerup	59,2
19 b.	Jørgen Skou Larsen	2 <u>f</u> Østrup by, Kirkerup	1,3
20.	Per Hauen-Limkilde	del af 2 <u>i</u> Kirkerup by, Kirkerup	4,5
21.	Bjørn Johannesen	del af 2 <u>m</u> og del af 2 <u>r</u> Kirkerup by, Kirkerup	3,3
22.	Kr. Skou Larsen og Jørgen Skou Larsen	del af 3 <u>a</u> Østrup by, Kirkerup	37,2
23.	Rudolf Larsen	del af 4 <u>a</u> Østrup by, Kirkerup	1,6
24.	Jørgen Skou Larsen	del af 4 <u>g</u> Østrup by, Kirkerup	0,5
25.	Bjørn Pallund	del af 37 <u>a</u> Østrup by, Kirkerup	0,2
26.	Sven Ebbe Glargaard Pedersen	del af 7 <u>a</u> Østrup by, Kirkerup	0,5
27.	Gundsø kommune	24 <u>ar</u> Gundsømagle by, Gundsømagle	0,8
28.	Ikke tinglyst ejer. fælleslod	matr. nr. 107 Gundsømagle by, Gundsømagle	55,7

Uden løbe- nr.	Københavns vandfor- syning eller Roskilde amtskommune	stemmeværket ved Hejn- strupgaard (matr. nr. 1 <u>a</u> Hejnstrup, Gundsø- magle)
Uden løbe- nr.	forskellige ejere	nogle ejendomme, der antages at blive særligt berørt af vandstandsæn- dringer som følge af æn- dret opstemning (1 <u>a</u> og 1 <u>o</u> Hejnstrup, Gundsø- magle samt 23 <u>a</u> og 24 <u>a</u> Gundsø- magle by, Gundsømagle)

II. Beskrivelse af det område, som fredningspåstanden omfatter,
samt beskrivelse af de tidligere fredninger i området og af fred-
ningspåstanden i det aktuelle fredningsforslag.

Det område, som fredningspåstanden angår, er i fredningsforslaget angivet til at udgøre ca. 381 ha. Det består af et søareal og mo-
se- og landbrugsarealer ved landsbyerne Gundsømagle, Kirkerup og
Østrup. Søarealet, som benævnes Gundsømagle sø, ligger i midten
af området. De øvrige arealer ligger rundt om søarealet. Den øst-
lige del af søarealet har åbent vand, medens den vestlige del af
det består af et udstrakt rørsumpområde. Hele området gennemskæ-
res af Hove å.

Det område, som fredningspåstanden angår, er delvis omfattet af
beskyttelseslinjer i naturfredningsloven, ligesom en del af om-
rådet er vådområde, som er omfattet af naturfredningslovens § 43.
Den største del af området ligger i landzone, en mindre del i by-
zone.

Bortset fra fredninger af gravhøje o.l. gælder der i området tre
tidligere fredninger, som alle er vist med særlig signatur på

fredningskortet, nemlig:

1) Fredningsnævnets kendelse af 4. juli 1953. Denne fredning, der angår dele af løbenumrene 19 a og 28, går ud på, at området skal bevares i sin nuværende tilstand, således at afvanding, vandstandssenkning eller opfyldning ikke må finde sted.

2) Fredningsoverenskomst af 20. september 1955. Denne fredning, der angår del af løbenummer 19 a samt løbenummer 19 b, går ud på, at arealerne med visse nærmere angivne modifikationer ikke må udstykkedes eller bebygges, men skal henligge i deres nuværende tilstand som græsningsareal.

3) Overfredningsnævnets kendelse af 4. marts 1976. Denne fredning, der omfatter løbenummer 22, går kort gengivet ud på: Arealet skal opretholdes i sin nuværende tilstand, således at dets karakter af åbent landbrugsareal opretholdes. Der må ikke graves grus, sten, ler, tørv eller andet, og terrænets naturlige form må ikke ændres. Der må ikke opføres bygninger, og master og ledninger må ikke sættes på eller trækkes over arealet. Der må ikke henkastes affald eller ske benyttelse som losseplads m.m. eller afholdes motorløb. Der må ikke uden (fredningsnævnets) tilladelse foretages nyplantning, med mindre det sker som led i en (af fredningsnævnet) godkendt plan for rekreativ udnyttelse. Der må ikke ske anvendelse til camping og teltbrug m.m. Der må ikke føres spildevand til søen eller foretages andre foranstaltninger, der kan medføre ændringer i søens tilstand. Der må ikke anlægges veje og stier, udover hvad der er nødvendigt for landbrugsdriften.

I det aktuelle fredningsforslag af 15. juli 1986 fra Danmarks Naturfredningsforening er anført, at langt den overvejende del af det område, som fredningspåstanden angår, i landskabsanalysen fra 1972 er udpeget som zone I, "landområder af største interesse", medens resten ligger i zone II, "landområder af stor interesse".

Det er videre anført, at arealerne i regionplantillæg af 1982 er medtaget i et kerneområde under områder med særlige fredningsinteresser for plante- og dyreliv og i et område med særlige landskabelige fredningsinteresser.

I fredningsforslaget er videre anført, at forslaget går ud på, at området beskyttes med en række fredningsbestemmelser, således at de landskabelige, geologiske, botaniske og ornitologiske kvaliteter bevares for eftertiden, og således at der gives mulighed for at forbedre betingelserne for et rigt fugleliv i området. Det anføres videre, at forslaget har til formål at sikre offentlighedens adgang til udpegede veje og stier under hensyn til de naturhistoriske interesser.

Der gøres i fredningsforslaget rede for områdets nærmere karakter i geologisk, landskabsmæssig, ornitologisk og botanisk henseende. Det nævnes, at værdifulde udsigter over området vil forsvinde eller forringes, efterhånden som den begyndende opvækst af krat langs søen fortsætter. Det anføres, at området har været en af Østdanmarks mest værdifulde vandfuglelokaliteter, og at det stadig har betydelig værdi i ornitologisk henseende, ligesom en fredning kan medvirke til en genskabelse af visse af tidligere tiders forsvundne naturværdier. Der gøres rede for vegetationen, og det nævnes herved, at den østlige del af området omfatter artsrige overgangsrigkær med flere sjældne plantearter for fugtige enge og store bestande af gøgeurt.

Fredningsforslaget er bilagt redegørelser fra Dansk ornitologisk Forening og Zoologisk Museum for fuglelivet i Gundsømagle-søområdet.

Fredningspåstanden i fredningsforslaget fra Danmarks Naturfredningsforening går dels ud på, at der gennemføres en række bestemmelser af indhold som almindeligt i fredninger i dag, dels at der gennemføres nogle særlige bestemmelser, der navnlig tager sigte

på at tilgodese fuglelivet og til dels den sjældne flora i området.

De omtalte almindelige bestemmelser i fredningspåstanden går kort gengivet ud på:

- Forbud mod yderligere opdyrkning.
- Forbud mod beplantning med nåletræer og indførelse af særlige regler om beplantning med løvvækster.
- Forbud mod terrænændringer og udnyttelse af forekomster i jorden.
- Forbud mod etablering af faste konstruktioner og anlæg og benyttelse til losseplads m.m.
- Forbud mod henkastning af affald.
- Forbud mod anlæg af veje.
- Forbud mod yderligere bebyggelse bortset fra til landbrugsformål i nærmere angivet omfang.
- Forbud mod etablering af pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier og drivhusgartnerier.
- Forbud mod opstilling af boder, skure og skæmmende indretninger bortset fra op til to fugletårne.
- Forbud mod opstilling af master og transformerstationer.
- Forbud mod at føre luftledninger over arealet.
- Forbud mod opførelse af vindmøller.
- Bestemmelse om offentlighedens adgang.
- Bestemmelse om pleje.

De omtalte særlige bestemmelser i fredningspåstanden, som navnlig sigter til at tilgodese fuglelivet og til dels floraen i Gundsø-magle-søområdet, går ud på:

- Forbud mod etablering af yderligere spildevandstilledning.
- Vandstanden i sø- og moseområderne må ikke sænkes, og vandstanden skal i sommerhalvåret såvidt muligt holdes på minimum 4 m over DNN.

- Ved rørskær skal der efterlades ca. 10 m brede bræmmer af gamle rør ind mod land langs alle åbne vandflader.
- Udyrkede arealer, herunder vådområder, må ikke gødskes eller sprøjtes med kemiske bekæmpelsesmidler.
- Forbud mod opgravning af planter, bortset fra på landbrugsområder.
- Den eksisterende højspændingsledning skal kabellægges.

Naturfredningsforeningen har under sagens behandling frafaldet et led i fredningspåstanden (fredningsforslagets punkt B 9, 2. punktum), hvorefter det skal være muligt efter forhandling mellem fredningsnævnet og lodsejerne at opretholde sprøjtefri zoner langs de udyrkede arealer.

III. Sagens behandling i Danmarks Naturfredningsforening og fredningsnævnet samt modtagne synspunkter og tilkendegivelser.

Danmarks Naturfredningsforening har offentliggjort et foreløbigt fredningsforslag i Stenløse Nyt og Roskilde avis i uge 2 i 1983 og har afholdt et offentligt møde i sagen den 15. februar 1983.

Fredningsnævnet har modtaget fredningsforslaget den 16. juli 1986 og har bekendtgjort sagens rejsning i medfør af naturfredningslovens § 15 i Statstidende den 15. oktober 1986 og i Dagbladet og Roskilde Tidende den 16. oktober 1986.

Fredningsnævnet har den 23. februar 1987 holdt et offentligt møde i henhold til naturfredningslovens § 17. Indkaldelse til mødet havde været indrykket i Statstidende den 27. januar 1987 og i Dagbladet den 26. januar 1987, ligesom nævnet den 21. januar 1987 særskilt havde indkaldt lodsejere og forskellige myndigheder m.m. til mødet.

Fredningsnævnet har desuden den 1. juni 1987 foretaget en besigtigelse af fredningsområdet under deltagelse af lodsejere, der

ønskede at deltage.

Herudover har fredningsnævnet holdt en række møder om enkelte ejendomme under deltagelse af de berørte lodsejere m.fl.

Fredningsnævnet har ved sagens behandling og afgørelse bestået af dommer, nu retspræsident, H. P. Rosenmeier i henhold til beskikkelse fra miljøministeriet, af Finn Sørensen, Greve, valgt af Roskilde amtsråd, og af Ove Larsen, Jyllinge, valgt af Gundsø kommune. De nævnte beskikkelser og valg er senest indeholdt særligt i skrivelser af 29. januar 1990, 5. februar 1990 og 20. februar 1990 fra henholdsvis miljøministeriet, Roskilde amtsråd og Gundsø kommune.

Fredningsnævnet har under fredningssagens behandling behandlet forskellige dispensationssager m.m.

Fredningsnævnet har modtaget synspunkter og tilkendegivelser fra lodsejere og offentlige myndigheder m.fl. Heraf skal nævnes:

Forskellige lodsejere har udtalt sig imod fredningsforslaget eller dele af dette. Det er således fra lodsejerside anført, at en fredning i henhold til forslaget helt eller delvis vil være unødvendig, også under henvisning til de tidligere fredninger i området, og at de fredningsinteresser, som ligger bag forslaget, bedst imødekommes ved frivillighed. Det er videre fra lodsejerside bl.a. anført, at uhøstede rør vil medføre spredning af sygdomme.

Under fredningsnævnets offentlige møde den 23. februar 1987 har Skov- og Naturstyrelsen anbefalet fredningsforslaget i det væsentlige.

Gundsø kommune har under det offentlige møde udtalt, at man ikke

kan anbefale fredningsforslaget. Kommunen har herved udtalt, at fredningsforslaget griber overordentlig forstyrrende ind i kommunens planlægning for det åbne land, og at en fredning ved at tage en enkelt del ud fjerner den frivillighed, der er grundlaget for en positiv modtagelse af kommunens og Hovedstadsrådets plan for det åbne land. Gundsø kommune har videre bl.a. udtalt, at området ikke er gennemgået nogen mærkbar ændring i de sidste 25 år.

Hovedstadsrådet har i skrivelse af 21. april 1987 i princippet anbefalet fredningsforslaget.

Nesa A/S har i skrivelse af 30. oktober 1987 udtalt, at den højspændingsledning, som fører over Gundsømagle-søområdet, er en 50 kv luftledning. Den er et led i selskabets overordnede forsyningsnet og kan ikke undværes. Nesa A/S har videre bl.a. anført, at ledningen blev etableret i 1965, og at aspekterne omkring ledningens indvirken på fuglelivet blev diskuteret i forbindelse med etableringen. Ledningen blev som følge heraf specialbygget, idet den blev etableret med de tre faser i vandret plan, hvorved faren for fugles kollision med ledningen skulle blive væsentligt nedsat. Nesa A/S har udtalt, at hvis ledningen skal kabellægges, skal dette ske over en nærmere angivet strækning på 1400 m, og at udgiften overslagsmæssigt ansættes til 2,8 mill. kr. + moms og med forbehold for ukendte faktorer ved kabellægning gennem mosen. Efter selskabets opfattelse vil der ikke være tilstrækkelige argumenter for en så stor investering. Selskabet ønsker ikke selv at deltage i udgiften til en kabellægning, men ønsker i givet fald udgiften erstattet. Selskabet har foreslået en nærmere angiven skærpelse af bestemmelsen i fredningen om elledninger m.m. Nesa A/S har videre bl.a. udtalt, at hvis kravet om højspændingsledningens kabellægning frafaldes, står man gerne til rådighed for drøftelser om mulighederne for at nedsætte antallet af fuglekollisioner.

Naturfredningsrådet har afgivet udtalelser i skrivelser af 26. maj 1987 og 1. juli 1988. Naturfredningsrådet har udtalt, at det centrale punkt i fredningen efter rådets opfattelse er vandstandsforholdene, og at rådet kan anbefale, at der i sommerhalvåret opretholdes en vandstand på 4 m over DNN, idet en høj sommervandstand er nødvendig på længere sigt for at opretholde den udstrakte rørskov og dermed bevare det rige og alsidige dyreliv, der er knyttet til området, og i særdeleshed til dets rørskov. Rådet har anbefalet forslaget om forbud mod rørskår i 10 m brede brømmer langs åbne vandflader som vigtigt for at bevare og om muligt forøge det rige fugleliv. Rådet har videre udtalt, at faren for spredning af sygdomme fra uhøstede gamle tagrør til nye tagrør vurderes som lille og uden økonomisk betydning på den jordbund, der er tale om. Den sygdom, der eventuelt kan komme på tale, er ifølge Naturfredningsrådet den såkaldte cigargalle, der lokalt kan være hyppig på en sandet jordbund, hvor tagrørene har dårlige vækstforhold. Det skulle ikke tidligere være iagttaget, at den har forårsaget økonomiske problemer. Rådet har endvidere udtalt, at de foreslåede brømmer af uhøstede tagrør ikke vil genere andefugle, og at den primære årsag til nedgangen i fuglefaunaen efter rådets vurdering skyldes forureningen. Rådet har anbefalet, at udyrkede arealer ikke gødskes. Rådet har endvidere bl. a. udtalt sig om fredningsområdets grænser.

Efter at fredningsnævnet i skrivelse af 8. maj 1989 havde tilkendegivet, at der ikke i fredningen vil blive gennemført bestemmelser om vandstand, har Danmarks Naturfredningsforening i en skrivelse af 29. juni 1989 bl.a. udtalt, at det erkendes, at en vandstandshævning som foreslået i fredningsforslaget indebærer betydelige praktiske og økonomiske problemer, ligesom foreningen har henvist til, at der forestår en revision af vandløbsregulativet for Hove å. På denne baggrund og efter forhandlinger med Dansk Ornitologisk Forening, Hovedstadsrådet og Roskilde amtskommune har Danmarks Naturfredningsforening i skrivelsen af 29. juni 1989 henstillet, at det i fredningen konstateres, at fredningen ikke

er til hinder for, at der senere i forbindelse med ændringerne af regulativet for Hove å sker en hævnning af sommervandstanden til gavn for fuglenes ynglemuligheder i fredningsområdet, og at en bemærkning herom kan indgå i fredningens formålsparagraf.

Fugleværnsfonden Dansk Ornitologisk Forening har i skrivelser af 7. juli 1987 og 29. juni 1989 gjort rede for sine synspunkter. Fonden har herunder redegjort for værdien for fuglelivet af, at der sikres en sommervandstand på minimum 4 m over DNN, at der etableres brømmer og sammenhængende partier af uhøstet rørskov, at den eksisterende højspændingsledning kabellægges, og at der af hensyn til engens fugle gennemføres regulering af beplantningen i området. Fonden finder det direkte uforeneligt med fredningens formål, hvis der ikke i fredningen fastlægges bestemmelser om tilplantninger.

Særligt om Gundsø kommunes rensningsanlæg, løbenr. 27, bemærkes: Gundsø kommune har i skrivelse af 27. juni 1991 meddelt, at rensningsanlægget vil blive nedlagt i efteråret 1991, og at der herefter på arealet vil være pumpestation, opstuvningsbassin, mandskabsbygning og regnvandsbassin samt et midlertidigt oplag af skærver og råjord. Kommunen har samtidig fremsendt et notat af juni 1991 fra Ole Mortensen rådgivende civilingeniører A/S, Ishøj, om rensningsanlæggets nedbrydning. I notatet anføres bl.a., at hegnet rundt om rensningsanlægget med en nærmere angivet undtagelse nedtages, og at området til sidst tilsås med græs og udlægges til rekreativt område. Det angives i notatet, at rengjort filtermateriale, svarende til ca. 1.000 m³ skærver og håndsten, samt ca. 100 m² råjord påregnes midlertidigt deponeret på den nordlige del af grunden for senere brug ved diverse anlæg-vejarbejder, og at deponeringsperioden forventes at blive ca. 10 år.

IV. Særligt om matr. nr. 107 Gundsømagle by, Gundsømagle.

Den ovennævnte ejendom er i fredningsforslaget fra Danmarks Na-

turfredningsforening nævnt sammen med en anden ejendom under løbenr. 11. Fredningsnævnet har som omtalt i afsnit I udskilt matr. nr. 107 som et særligt løbenr. 28.

Ejendommen er efter det oplyste en fælleslod, der er opdelt i et større antal mindre lodder.

I forbindelse med Danmarks Naturfredningsforenings offentlige møde om et foreløbigt fredningsforslag den 15. februar 1983 gjorde advokat Jørgen Juul, som er advokat for flere lodsejere, gældende, at mødet ikke var lovligt indvarslet som følge af, at kun få af ejerne af matr. nr. 107 havde været indkaldt til det.

Naturfredningsforeningen tilkendegav under mødet, at foreningen efter henvendelser til matrikeldirektoratet og kommunens ejendomsskattekontor ikke havde kunnet få yderligere oplysning om, hvem der er ejere af fælleslodden, og at foreningen derfor mente, at man havde opfyldt lovens krav med hensyn til at orientere de ejere, som man havde kunnet få oplysning om.

I Danmarks Naturfredningsforenings fredningsforslag af 15. juli 1986 er i lodsejerfortegnelsen som ejer af matr. nr. 107 alene nævnt ejerne af løbenr. 11, idet matr. nr. 107 i lodsejerfortegnelsen som ovenfor omtalt er nævnt under dette løbenr. Fredningsnævnet indkaldte lodsejere til nævnets offentlige møde den 23. februar 1987 i overensstemmelse med lodsejerfortegnelsen i fredningsforslaget.

Fredningsnævnet, der ved sagens modtagelse konstaterede, at der ikke er tinglyst ejer for matr. nr. 107, havde imidlertid over for naturfredningsforeningen rejst spørgsmålet om, hvorledes man kunne finde frem til ejerne af ejendommen. Dette bevirkede efter det foreliggende, at naturfredningsforeningen rejste spørgsmålet over for Skov- og Naturstyrelsen. I skrivelse af 16. februar 1987 udtalte Skov- og Naturstyrelsen, at naturfredningsforeningen ef-

ter styrelsens opfattelse havde overholdt reglerne i forbindelse med det foreløbige fredningsforslags fremsættelse, da det ikke havde været muligt gennem offentlige kanaler at få oplysning om samtlige ejere af ejendommen. Skov- og Naturstyrelsen tilføjede, at spørgsmålet hørte under fredningsnævnets afgørelse for så vidt angår det endelige fredningsforslag.

Fredningsnævnet havde endvidere i en skrivelse af 12. december 1986 bedt advokat Juul om hans synspunkter om, hvem der som ejere af matr. nr. 107 burde indkaldes til nævnets offentlige møde.

Advokat Juul besvarede dette i en skrivelse af 21. januar 1987, i hvilken han udtalte, at det ikke havde været muligt for ham at lokalisere navne og adresser på indehaverne af de 40-50 lodder, som grænser op til Gundsømagle sø. Advokat Juul udtalte videre, at baggrunden var, at mange ejerskifter havde fundet sted, uden at de var behørigt registreret, og at eksempelvis kommunens ejendomsskattekontor efter det oplyste havde opgivet at registrere de pågældende ejere.

Under fredningsnævnets offentlige møde den 23. februar 1987, til hvilket nævnet som ovenfor omtalt havde indkaldt lodsejere i overensstemmelse med fredningsforslagets lodsejerfortegnelse, bemærkede advokat Juul, at han frafaldt sin indsigelse om, at der ikke var sket formelt korrekt indkaldelse. Skov- og Naturstyrelsens repræsentant bemærkede under mødet, at formalia efter styrelsens opfattelse var overholdt, idet der var sket indkaldelse i overensstemmelse med sædvanlig af Overfredningsnævnet godkendt praksis.

Fredningsnævnet har senere fra ejerne af løbenr. 11, som efter det oplyste er ejere af to lodder i matr. nr. 107, modtaget noget materiale om matr. nr. 107. Dette materiale kaster ikke yderligere lys over ejerforholdet, men bekræfter, at der ikke i matriklen findes nærmere oplysning om de enkelte lodder.

Fredningsnævnet har i juli 1991 fra Roskilde amt modtaget nogle udskrifter fra Gundsø kommunes ejendomsbeskatning om ejere af arealer ved Gundsømagle Sø. Dette materiale skulle udvise, hvem der nu i kommunen er registreret som ejere af løbenr. 107.

Fredningsnævnet er ikke i besiddelse af andre oplysninger om matr. nr. 107 end dem, der er omtalt foran. Nævnet har således ikke oplysning om, hvormange lodder matr. nr. 107 er opdelt i, og er heller ikke i besiddelse af et kort over lodderne.

Fredningsnævnet har kun fra ejerne af løbenr. 11, Annemette og Ib Møller, og fra Peter Bundgaard modtaget henvendelser, der må eller kan forstås som erstatningskrav, som er udtrykkeligt relateret til matr. nr. 107. Annemette og Ib Møller ejer som ovenfor nævnt efter det oplyste to lodder i matr. nr. 107. Peter Bundgaard, der ejer en ejendom uden for det område, der bliver omfattet af fredningen, har oplyst at eje 4 lodder i matr. nr. 107. Annemette og Ib Møllers erstatningskrav, der er indeholdt i brev af 29. maj 1989, er formuleret generelt med henvisning til den indskrænkede brugsret og almenhedens adgang. I Peter Bundgaards henvendelser, der er indeholdt i breve af 13. marts 1988 og 5. maj 1991, henvises til fredningens rørskærsindskrænkning.

Fredningsnævnet har ikke fundet anledning til at foretage yderligere undersøgelser med hensyn til ejerforholdet for matr. nr. 107 eller til at henvende sig til andre mulige lodsejere end til ejerne af de ejendomme, der er nævnt i fredningsforslagets lods-ejerfortegnelse. I fredningsnævnets afgørelse om erstatning, der er truffet samtidig hermed, er der taget stilling til de foran nævnte erstatningskrav vedr. matr. nr. 107.

V. Fredningsnævnets afgørelse.

Der er enighed i fredningsnævnet om, at der under alle omstændigheder ikke i en fredning af Gundsømagle-søområdet bør medtages bestemmelser om vandstanden. Det er fredningsnævnets opfattelse, at sådanne bestemmelser principielt bør træffes i medfør af vandløbslovgivningen af de myndigheder, der er kompetente i henhold til den. Dette må i hvert fald gælde i en sag som den foreliggende, hvor det må antages, at en vandstandshævning vil medføre vide konsekvenser for en lang række ejendomme i området, men hvor der ikke foreligger nogen nærmere oplysninger om disse konsekvenser.

Der er som følge af det anførte ligeledes enighed i fredningsnævnet om, at en fredning ikke bør omfatte stemmeværket ved Hejstrupgaard og de ejendomme, som efter naturfredningsforeningens antagelse vil blive særligt berørt af en vandstandshævning, d.v.s. de ejendomme, der er angivet uden løbenr. foran under I.

Det understreges, at foranstående ikke er udtryk for, at fredningsnævnet vil modsætte sig bestemmelser om en vandstandshævning eller om en minimumsvandstand. Tværtimod er det nævnets opfattelse, at sådanne bestemmelser vil være ønskelige af hensyn til fuglelivet i området. Nævnets standpunkt er alene udtryk for, at de ikke bør gennemføres af fredningsnævnet.

Et af fredningsnævnets medlemmer har herefter fundet, at der ikke bør gennemføres nogen fredning overhovedet. Vandstandsspørgsmålet vil efter dette nævnsmedlems opfattelse være det centrale i en fredning, hvorfor en fredning efter hans opfattelse ikke vil have tilstrækkeligt formål, når der ikke medtages bestemmelser om vandstanden. Dette nævnsmedlem har herved henvist til Naturfredningsrådets udtalelse om, at vandstandsspørgsmålet vil være det centrale i fredningen, jfr. ovenfor under III.

De to øvrige medlemmer af fredningsnævnet har fundet, at de grun-

de, som Danmarks Naturfredningsforening har anført til støtte for fredningsforslaget, også kan begrunde en fredning bortset fra vandstandsspørgsmålet, og at der derfor bør gennemføres en fredning uden bestemmelser om vandstanden. Disse nævnsmedlemmer henviser videre til, at nævnets afvisning af at gennemføre bestemmelser om vandstanden ikke er udtryk for, at nævnet vil modsætte sig sådanne bestemmelser, jfr. ovenfor. Det vil efter disse nævnsmedlemmers opfattelse være hensigtsmæssigt, at der nu gennemføres en række fredningsbestemmelser bortset fra med hensyn til vandstandsspørgsmålet, således at disse fredningsbestemmelser eventuelt senere kan suppleres med bestemmelser om vandstanden, truffet i medfør af vandløbslovgivningen.

Der gennemføres således en fredning på grundlag af en flertalsafgørelse i fredningsnævnet.

Alle nævnets tre medlemmer har deltaget i fredningsnævnets afgørelser om fredningens nærmere indhold og fredningsområdets grænser, idet fredningsnævnet har fundet dette rigtigst. Det medlem af nævnet, som har stemt for ikke at gennemføre en fredning overhovedet, fremhæver herved, at hans stillingtagen til fredningens nærmere indhold og fredningsområdets grænser skal opfattes med det forbehold, at han principielt ikke mener, at der skal gennemføres en fredning.

Det bemærkes, at der uanset det foran anførte medtages enkelte bemærkninger i fredningen om vandstand, jfr. nedenfor under Ad 1) a).

Den fredning, der gennemføres, udformes i princippet i overensstemmelse med forslaget fra Danmarks Naturfredningsforening bortset fra redaktionelle ændringer og vandstandsspørgsmålet, idet fredningen dog yderligere gennemføres med visse ændringer med hensyn til 1) fredningens indhold og 2) fredningsområdets grænser o.l.

Fredningsnævnets afgørelser om disse ændringer er enstemmige. Ændringerne går i det væsentlige ud på følgende:

Ad 1) Fredningens indhold.

a) Med hensyn til det område, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 4. juli 1953, og som er angivet med særlig signatur på fredningskortet, d.v.s. dele af løbenumrene 19 a og 28, oprettholdes bestemmelserne om, at der ikke må ske afvanding eller vandstandssænkning.

Der optages endvidere i fredningen en bemærkning om, at fredningen ikke skal være til hinder for en hævning af sommervandstanden til gavn for fuglenes ynglemuligheder i fredningsområdet.

b) Det præciseres, at fredningen ikke skal være til hinder for dyrkning af elefantgræs. Om begrundelsen herfor henvises til bemærkningerne nedenfor under c) om tilplantning.

c) Der medtages ikke bestemmelser om forbud mod og regulering af tilplantning, jfr. punkt B 2 i forslaget fra Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnet har tidligere tilkendegivet over for lodsejere m.m., at fredningsnævnets afgørelse på dette punkt er en flertalsafgørelse, truffet med stemmerne to mod en. Det nævnsmedlem, som tidligere er gået ind for at medtage bestemmelser om tilplantning i fredningen, har imidlertid efter overvejelse tilsluttet sig de to andre nævnsmedlemmers standpunkt.

Som begrundelse for afgørelsen om tilplantning skal fredningsnævnet udtale:

Dansk landbrug befinder sig i en krise, og det kan blive nødvendigt for det at foretage en gennemgribende omstilling i klasse med den omstilling, som det gennemgik i sidste del af forrige århundrede, hvis det fortsat skal hævde sin position på verdensplan og som eksporterhverv. Disse forhold er almindeligt anerkendte og kræver ikke nærmere argumentation. En omstilling som nævnt vil bl.a. skulle gå ud på overgang til nye afgrøder fremfor de traditionelle. Sådanne nye afgrøder kunne f.eks. være nåletræer, energiskov, elefantgræs og visse olieholdige afgrøder. Allerede nu anses juletræer og pyntegrønt, såvidt det er fredningsnævnet bekendt, som landbrugsafgrøder. Der kan utvivlsomt også tænkes andre nye afgrøder end de nævnte. Hertil kommer, at det danske landskab er et kulturlandskab, der igennem århundreder har skiftet karakter i takt med ændringer i landbrugets driftsformer. Endvidere er der i de sidste 20-30 år gennemført talrige landskabs- og udsigtsfredninger, ikke mindst i form af godsfredninger. De nævnte forhold skal sammenholdes med, at tilplantninger lige så vel som marker er smuk natur med dyreliv. Dette gælder også for nåletræsplantninger, og fredningsnævnet kan ikke deltage i naturfredningskredsens almindelige modvilje mod nåletræer. Denne modvilje synes navnlig at være begrundet med, at nåletræer ikke hører til den oprindelige vilde danske flora. Efter fredningsnævnets opfattelse overses det imidlertid herved, at det danske landskab ikke er et vildt landskab, men et kulturlandskab.

På baggrund af det anførte er det fredningsnævnets opfattelse, at fredningsmyndighederne bør være tilbageholdende med at gennemføre flere fredninger, der alene eller i det væsentlige sigter til at bevare et landskab eller en udsigt i den nuværende skikkelse. Fredningssystemet bør ikke have som formål at fastfryse det danske landskab i den skikkelse, som det tilfældigvis har nu, og således gøre landskabet til en slags museum for forældede driftsformer, i hvert fald ikke i videre omfang end sket ved de landskabs- og udsigtsfredninger, som allerede er gennemført.

Herefter, og da bestemmelserne om tilplantning i fredningsforslaget, jfr. dettes punkt B 2, i hvert fald i det væsentlige synes at være begrundet med landskabs- og udsigtshensyn, finder fredningsnævnet ikke tilstrækkelig anledning til at medtage bestemmelser svarende hertil i fredningen.

For så vidt angår den del af matr. nr. 3 a Østrup by, Kirkerup, der er omfattet af Overfredningsnævnets fredningskendelse af 4. marts 1976, d.v.s. løbenummer 22, opretholdes der dog bestemmelser om tilplantning, svarende til bestemmelserne i denne fredningskendelse.

For så vidt angår det område, der er omfattet af fredningsoverenskomst af 20. september 1955, og som er angivet med særlig signatur på fredningskortet, d.v.s. del af løbenummer 19 a samt løbenummer 19 b, opretholdes endvidere bestemmelser, svarende til fredningsoverenskomsten om, at arealet skal henligge som græsningsareal.

d) Det præciseres, at forbudet mod opgravning af planter ikke skal gælde for haver.

e) Det bestemmes ikke, at den eksisterende højspændingsledning skal kabellægges. Efter det oplyste vil udgiften til en kabellægning udgøre et millionbeløb, jfr. referatet af udtalelsen fra NE-SA A/S foran under III. Fredningsnævnet finder herefter, at udgiften til en kabellægning ikke vil stå i rimeligt forhold til den effekt med hensyn til fuglebeskyttelse, som en kabellægning kan antages at ville medføre.

f) Der gennemføres en bestemmelse om, at vindmøller skal kunne opsættes med fredningsnævnets tilladelse, i det omfang dette ikke vil stride mod fredningens formål.

Denne bestemmelse medtages kun for en sikkerheds skyld og kan

ikke tages som udtryk for, at ansøgninger om tilladelse til opsætning af vindmøller i fredningsområdet kan forventes imødekommet.

Ad 2) Fredningsområdets grænser o.l.

a) Som nævnt under 1) medtages stemmeværket ved Hejnstrupgaard og de ejendomme, der er angivet uden løbenr. ovenfor under I., ikke i fredningen.

b) Fredningsgrænsen ved løbenr. 2, Ryttergaard, ændres således, at området øst for gården ikke medtages i fredningen. Dette bygger på et forslag, som naturfredningsforeningen har fremsat under sagens behandling, og som har været behandlet på et særligt møde på ejendommen. Naturfredningsforeningen har tilkendegivet, at det er en forudsætning, at det område, der udgår af fredningen, anvendes til eventuel bolig for den nuværende ejer af ejendommen. Fredningsnævnet finder dog ikke tilstrækkelig anledning til at fastsætte et vilkår herom.

c) Fredningsgrænsen ved løbenr. 8 fastlægges med mindre ændringer i forhold til fredningsforslaget, idet fredningsgrænsen syd og øst for ejendommens bygninger placeres 30 meter længere væk fra disse end i henhold til fredningsforslaget. Spørgsmålet har været behandlet på et særligt møde på ejendommen.

d) Fredningsgrænserne for løbenumrene 10 og 13 ændres i overensstemmelse med forslag fra Naturfredningsrådet, således at visse dele af disse løbenumre ikke medtages i fredningen.

e) Med hensyn til løbenr. 13, Søgaard, foretages en yderligere ændring, idet et lille område nordvest for gården udgår af fredningen. Dette er en delvis imødekommelse af ejerens ønske, der har været behandlet på et særskilt møde på ejendommen.

f) Angivelsen af områder omfattet af naturfredningslovens § 43 (vådområder) på løbenumrene 17 og 18 ændres i overensstemmelse med angivelse fra Naturfredningsrådet. § 43-områderne på disse to ejendomme angives herved med lidt mindre areal i forhold til Naturfredningsforeningens forslag.

g) Løbenumrene 24, 25 og 26 udgår. Disse løbenumre består af havearealer m.m. tæt ved Hove å, og fredningsnævnet har ikke fundet tilstrækkelig anledning til at lade fredningen omfatte dem.

Særligt om rensningsanlægget, løbenr. 27, bemærkes:

Nedbrydning af rensningsanlægget og etablering af arealet som grønt område vil ikke være i strid med fredningen, men vil tværtimod være i overensstemmelse med fredningens formål. Ej heller vil opretholdelse af nuværende regnvandsbassin o.l. være i strid med fredningen.

Derimod vil opførelse af nye installationer eller bygninger være i strid med fredningen og vil kun kunne gennemføres efter forudgående tilladelse fra fredningsnævnet i det omfang det ikke strider mod fredningens formål. Det samme må gælde for ændret anvendelse af nuværende installationer og bygninger. Fredningsnævnet finder ikke anledning til at optage regler, som sigter særligt hertil, i fredningsbestemmelserne.

Den deponering af skærver og råjord, som kommunen ønsker at foretage på rensningsanlæggets område, jfr. foran under III, vil være i strid med fredningen. Fredningsnævnet finder, at den pågældende deponering må kunne foretages andre steder end på det nuværende rensningsanlægs areal. Nævnet finder således ikke anledning til at optage en bestemmelse i fredningen, som muliggør denne deponering. Den må derfor ikke finde sted.

Som følge af det anførte er der ikke anledning til at optage særlige regler om rensningsanlægget i fredningsbestemmelserne.

De tidligere fredningsafgørelser, der gælder i området, jfr. foran under II, vil være at aflyse, idet bestemmelserne i disse fredningsafgørelser enten opretholdes ved eller afløses af de nye fredningsbestemmelser. Da sagen skal forelægges for Overfredningsnævnet som følge af erstatningens størrelse, finder aflysningen dog først sted, når sagen er endeligt afgjort af Overfredningsnævnet.

VI. Fredningsbestemmelser.

På baggrund af det, der er anført foran under V, bestemmer fredningsnævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 17, stk. 5, jfr. § 18, at der gennemføres den nedennævnte fredning.

Fredningens område er afgrænset på det kort, som hører til denne afgørelse (fredningskortet). Området omfatter helt eller delvis de matrikelnumre, der er nævnt på fortegnelsen i afsnit VIII nedenfor. Områdets areal er ca. 376,4 ha.

§ 1. Fredningens formål.

Fredningen har til formål at bevare og skabe mulighed for genskabelse af væsentlige landskabelige og naturhistoriske interesser i fredningsområdet og at sikre offentligheden adgang til området under hensyntagen til de naturhistoriske interesser.

§ 2. Vandstandsspørgsmål.

Med hensyn til det område, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 4. juli 1953, og som er angivet med særlig signatur på fredningskortet, skal gælde: Vand-

standssænkning må ikke finde sted.

Iøvrigt medtages ikke i fredningen bestemmelser om vandstand.

Fredningen skal ikke være til hinder for, at der senere i forbindelse med ændring af regulativet for Hove Å sker en hævnning af sommervandstanden til gavn for fuglenes ynglemuligheder i fredningsområdet.

§ 3. Dyrkning m.m.

Med hensyn til det areal, der er omfattet af fredningsoverenskomst af 20. september 1955, og som er vist med særlig signatur på fredningskortet, skal gælde: Arealet skal henligge i sin nuværende tilstand som græsningsareal. Arealet kan dog opløjes, hvis det er nødvendigt af hensyn til græsbevoksningen, men skal derefter påny henligge som græsningsareal.

For det fredede område iøvrigt skal gælde:

De fredede arealer må ikke yderligere opdyrkes.

Arealer, der på fredningskortet er angivet som omfattet af naturfredningslovens § 43, må ikke opdyrkes.

Sædvanlige dyrkningsmæssige ændringer inden for landbrugsdriften kan finde sted på arealer, der nu dyrkes landbrugsmæssigt. Fredningen skal ikke være til hinder for dyrkning af elefantgræs på sådanne arealer.

Ved rørskær skal efterlades ca. 10 m brede bræmmer af gamle rør ind mod land og langs alle åbne vandflader.

Udyrkede arealer, herunder arealer, der på fredningskortet er angivet som omfattet af naturfredningslovens § 43, må ikke gødskes eller sprøjtes med kemiske bekæmpelsesmidler.

Bortset fra med hensyn til landbrugsafgrøder og bortset fra i haver må opgravning af planter ikke finde sted, medmindre det sker som led i en plejeforanstaltning i medfør af § 10.

§ 4. Tilplantning.

Det areal, der er omfattet af fredningsoverenskomst af 20. september 1955, og som er vist med særlig signatur på fredningskortet, skal henligge i sin nuværende tilstand som græsningsareal, jfr. § 3.

Med hensyn til det areal, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 4. marts 1976, og som er vist med særlig signatur på fredningskortet, d.v.s. en del af matr. nr. 3 a Østrup by, Kirkerup, løbenr. 22, skal gælde følgende: Ejendommens karakter af åbent landbrugsareal skal opretholdes, og der må ikke uden fredningsnævnets tilladelse foretages nyplantning, medmindre dette sker som led i en plan for rekreativ udnyttelse, der iøvrigt kan godkendes af fredningsnævnet.

I den øvrige del af fredningsområdet skal fredningen ikke være til hinder for tilplantning.

§ 5. Benyttelse iøvrigt.

Arealerne må ikke benyttes til flyveplads, oplags- eller losseplads, motorbane, skydebane, bilophugningsplads eller lignende.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

§ 6. Terrænændringer, spildevandstilledning og dræning m.m.

Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden eller foretages opfyldning, planering eller afgravning.

Oprensning af søområder og etablering af nye åbne vandflader i sø og/eller moseområder kan dog finde sted som led i naturpleje i medfør af § 10.

Oprensning af eksisterende grøfter og åer kan foretages. Oprensset materiale skal spredes.

Fredningen skal ikke være til hinder for rørlægning af den åbne rende på ca. 100 m på løbenr. 19.

Der må inden for fredningsområdet ikke etableres yderligere tilledning af spildevand til søområdet og Hove å.

Med hensyn til det areal, der er omfattet af fredningsnævnets kendelse af 4. juli 1953, og som er vist med særlig signatur på fredningskortet, skal gælde: Afvanding må ikke finde sted.

Iøvrigt skal fredningen ikke være til hinder for dræning, ligesom den heller ikke skal være til hinder for yderligere tilledning af regnvand til søområdet og Hove å. Der er ikke herved taget stilling til, om sådanne foranstaltninger vil være i strid med eller kræver tilladelse i medfør af andre regler end fredningen.

§ 7. Veje og stier.

Bortset fra markveje, der er nødvendige for landbrugsdriften, og som følger terrænet, må der ikke anlægges veje.

Der kan med fredningsnævnets tilladelse anlægges stier, i det omfang dette ikke strider mod fredningens formål. Fredningsnævnet har således under sagens behandling givet Fugleværnsfonden tilladelse til at anlægge et stiforløb på dens ejendom (løbenr. 19 a).

§ 8. Bebyggelse m.m.

Yderligere bebyggelse må ikke finde sted.

Bebyggelse med landbrugsmæssigt formål i tilknytning til eksisterende bebyggelse kan dog finde sted under forudsætning af, at placering og udformning er godkendt af fredningsnævnet.

Etablering af pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier og drivhusgartnerier må ikke finde sted.

Der må ikke etableres faste konstruktioner og anlæg.

Der må ikke opstilles boder, skure eller skæmmende indretninger bortset fra læskure for kreaturer.

Der skal dog med fredningsnævnets tilladelse kunne opstilles indtil to fugletårne. Fredningsnævnet har under sagens behandling givet Fugleværnsfonden tilladelse til at opstille to fugletårne på dens ejendom (løbenr. 19 a).

Der må ikke opstilles master eller transformerstationer eller føres luftledninger hen over fredningsområdet. Elledninger, der fremtidig etableres, skal fremføres som jordkabler.

Med fredningsnævnets tilladelse skal der dog kunne opstilles transformerstationer, som er nødvendige for en ejendoms el-forsyning.

Med fredningsnævnets tilladelse kan der opstilles vindmøller i det omfang, dette ikke strider mod fredningens formål.

§ 9. Almenhedens adgang.

Offentligheden skal have ret til at færdes til fods på stien på matr. nr. 107 Gundsømagle by og sogn (løbenr. 28) og på de to veje, der hører under Fugleværnsfondens ejendom matr. nr. 2 b Kirkerup by, Kirkerup (løbenr. 19 a).

Offentligheden har endvidere ret til at færdes i fredningsområdet i overensstemmelse med naturfredningslovens generelle regler herom.

Fredningsnævnet kan dog, såfremt offentlighedens færdsel i henhold til foranstående vil være en trussel mod særlige biologiske interesser, begrænse offentlighedens færdsel inden for fredningsområdet.

§ 10. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål har Roskilde amtskommune ret til uden udgift for ejeren at lade foretage naturpleje i fredningsområdet, f.eks. ved oprensning af søområder, etablering af nye åbne vandflader i sø- og eller moseområder, fjernelse af selvsåning og gamle uhøstede tagrør, hugst og græsning. Enhver plejeforanstaltning skal dog enten være tiltrådt af ejeren eller godkendt af fredningsnævnet.

§ 11. Dispensationer.

Dispensation fra bestemmelserne i denne fredningsafgørelse kan meddeles af fredningsnævnet efter reglerne i naturfredningslovens § 34, i det omfang dette ikke vil stride mod fredningens formål.

VII. Afsluttende bemærkninger med klagevejledning.

Denne fredningsafgørelse forelægges i medfør af naturfredningslovens § 25 Overfredningsnævnet til efterprøvelse som følge af, at den samlede erstatning i anledning af fredningen vil komme til at overstige 100.000 kr.

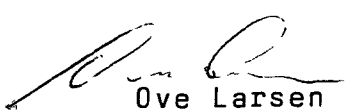
I henhold til naturfredningslovens § 26 kan fredningsafgørelsen påklages til: Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm. Klageberettigede er lodsejerne og forskellige myndigheder m.m. Klagefristen er 4 uger fra det tidspunkt, da den klageberettigede har modtaget underretning om afgørelsen.

De tidligere fredninger, der er nævnt foran under II, vil være at aflyse, når sagen er endeligt afgjort af Overfredningsnævnet. Det er:

Fredningsnævnets kendelse af 4. juli 1953, tinglyst på matr. nr. 2 g Østrup by, Kirkerup, og matr. nr. 107 Gundsømagle by, Gundsømagle.

Fredningsoverenskomst af 20. september 1955, tinglyst på matr. nr. 2 f Østrup by, Kirkerup, og matr. nr. 2 g Østrup by, Kirkerup.

Overfredningsnævnets kendelse af 4. marts 1976, tinglyst på matr. nr. 3 a Østrup by, Kirkerup.

Ove Larsen

H.P. Rosenmeier

Finn Sørensen

VIII. Fortegnelse over arealer, der helt eller delvis omfattes af fredningen.

Nedennævnte arealer omfattes helt eller delvis af afgørelse af 15. november 1991 fra fredningsnævnet for Roskilde amtsrådsreds om fredning af Gundsømagle sø m.m.

Hejnstrup, Gundsømagle

matr. nr. 1 a, 1 b, 1 c, 1 e, 1 f, 1 g, 1 h, 1 i, 1 k, 1 r

Tågerup by, Kirkerup

4 c, 4 e, 5 a

Gundsømagle by, Gundsømagle

24 a, 24 ar, 24 db, 25 a, 25 e, 25 h, 26 a, 28 a, 29 a, 107

Kirkerup by, Kirkerup

2 a, 2 b, 2 d, 2 e, 2 g, 2 h, 2 i, 2 m, 2 r

Østrup by, Kirkerup

2 f, 2 g, 3 a, 4 a, 5 a

FS 97/86

Fredningsnævnet for Roskilde amtsrådsreds

Afgørelse af 15. november 1991

om

erstatning i anledning af fredningen af Gundsømagle sø m.m.

Indholdsfortegnelse

	Side
I. Indledning med beskrivelse af de ejendomme, der omfattes af fredningen	1
II. Fremsatte erstatningskrav m.m.	6
III. Fredningsnævnets afgørelse	15
IV. Opgørelse over tilkendte erstatningsbeløb og godtgørelse	24
V. Afsluttende bemærkninger med klagevejledning	30

I. Indledning med beskrivelse af de ejendomme, der omfattes af fredningen.

Ved afgørelse truffet samtidig hermed har fredningsnævnet bestemt, at Gundsømagle sø m.m., ialt ca. 376,4 ha, skal fredes.

Fredningen omfatter følgende arealer:

Løbe- nr.	Ejer og postadresse	Matr. nr. og ejerlav	Ca.-areal i ha
1.	Benny Hansen og Anni og Bent Olsen, Hejnstrupvej 35, Gundsømagle, 4000 Roskilde.	del af 1 <u>a</u> Hejnstrup, Gundsømagle	12,3
2.	Frede Jensen Ryttergårdsvej 11, Gundsømagle, 4000 Roskilde.	del af 24 <u>a</u> og del af 24 <u>db</u> Gundsømagle by, Gundsømagle	8
3.	Marianne Bjørn Skavn og Bo Skavn, Hejnstrupvej 52, Gundsømagle, 4000 Roskilde.	del af 1 <u>h</u> Hejnstrup, Gundsømagle	6,1
4.	Thorkild Andersen, Hejnstrupvej 60, Gundsømagle, 4000 Roskilde.	del af 1 <u>i</u> Hejnstrup, Gundsømagle	1,7

5.	Verner Jørgensen,
Hejnstrupvej 70,
Gundsømagle,
4000 Roskilde.	del af 1 <u>k</u> Hejnstrup,
Gundsømagle	1,7
6.	Henri Skovgaard
Sørensen,
Hejnstrupvej 61,
Gundsømagle
4000 Roskilde.	del af 1 <u>g</u> Hejnstrup,
Gundsømagle	2,4
7.	Tina og Niels
Jensen,
Hejnstrupvej 75,
Gundsømagle
4000 Roskilde.	del af 1 <u>e</u> og del af 1 <u>f</u>
Hejnstrup, Gundsømagle	7,5
8.	Gunnar Nielsen,
Hejnstrupvej 95,
Gundsømagle,
4000 Roskilde.	del af 1 <u>c</u> og del af 1 <u>r</u>
Hejnstrup, Gundsømagle	10,6
9.	Ane Marie Jensen,
Hejnstrupvej 101,
Tågerup,
4000 Roskilde.	4 <u>c</u> Tågerup by, Kirkerup
del af 4 <u>e</u> smst., samt
1 <u>b</u> Hejnstrup, Gundsømagle	5,42
10.	Grethe og Kurt
Larsen,
Gundsølillevej 52,
Tågerup,
4000 Roskilde.	del af 5 <u>a</u> Tågerup by,
Kirkerup	4,5

11.	Annemette og Ib
Møller,
Søndervej 18,
Gundsømagle,
4000 Roskilde.	del af 25 <u>a</u> Gundsømagle
by, Gundsømagle	1,6
12.	Peter Chr. Olsen,
Hovedgaden 50,
Gundsømagle,
4000 Roskilde.	25 <u>h</u> samt del af 25 <u>e</u>
og del af 26 <u>a</u> Gundsø-
magle by, Gundsømagle	42,4
13.	Ole Strange,
St. Valbyvej 180,
Himmelev,
4000 Roskilde.	del af 2 <u>a</u> Kirkerup by,
Kirkerup	59,6
14.	Viggo Chabert,
Kirkerupvej 25,
Kirkerup,
4000 Roskilde.	del af 2 <u>d</u> og del af 2
<u>e</u> Kirkerup by, Kirkerup	1,7
15.	Henny Riis og Børge
Vintersberg,
Kirkerupvej 27,
Kirkerup,
4000 Roskilde.	del af 2 <u>g</u> Kirkerup by
Kirkerup	1,3
16.	Benny Oddermose,
Kirkerupvej 29,
Kirkerup,
4000 Roskilde.	del af 2 <u>h</u> Kirkerup by,
Kirkerup	1,2

17.	Alma Pedersen,
Østrupvej 175,
Gundsømagle,
3670 Veksø Sj.	del af 28 <u>a</u> Gundsømagle
by, Gundsømagle	6,8
18.	Jørgen Olsen,
Maglegårdsvej 3,
Gundsømagle,
3670 Veksø Sj.	del af 29 <u>a</u> Gundsømagle
by, Gundsømagle	11,8
19.	Ida Charlotte Dyssel
Engel og Leon Thor-
mod Hansen,
St. Valbyvej 276,
Østrup,
3670 Veksø Sj.	del af 5 <u>a</u> Østrup by,
Kirkerup	26,2
19 a.	Fugleværnsfonden
Dansk Ornitologisk
Forening,
Vesterbrogade 140,
1620 København V.	2 <u>b</u> Kirkerup by, Kirkerup,
og 2 <u>g</u> Østrup by, Kirkerup	59,2
19 b.	Jørgen Skou Larsen,
Engtoften 12,
Østrup,
3670 Veksø.	2 <u>f</u> Østrup by, Kirkerup	1,3
20.	Per Hauen-Limkilde,
Kirkerupvej 31,
Kirkerup,
4000 Roskilde.	del af 2 <u>i</u> Kirkerup by,
Kirkerup	4,5

21.	Bjørn Johannesen,
Kirkerupvej 35,
Gundsølille,
4000 Roskilde.	del af 2 <u>m</u> og del af 2 <u>r</u>
Kirkerup by, Kirkerup	3,3
22.	Kr. Skou Larsen,
Engtoften 14,
Østrup,
3670 Veksø Sj.
og
Jørgen Skou Larsen,
Engtoften 12,
Østrup,
3670 Veksø Sj.	del af 3 <u>a</u> Østrup by,
Kirkerup	37,2
23.	Rudolf Larsen,
Kirkerupvej 39,
Kirkerup,
4000 Roskilde.	del af 4 <u>a</u> Østrup by,
Kirkerup	1,6
24.	Udgår.		
25.	Udgår.		
26.	Udgår.		
27.	Gundsø kommune,
Byrådet,
Rådhuset,
Postboks 155,
Gundsømagle,
4000 Roskilde.	24 <u>ar</u> Gundsømagle
by, Gundsømagle	0,8
28.	Ikke tinglyst ejer,
fælleslod	matr. nr. 107 Gundsømagle
by, Gundsømagle	55,7

Stemmeværket ved Hejnstrupgaard (uden løbenr.): Udgår.

Nogle ejendomme, der antages af blive særligt berørt af vandstandsændringer, (uden løbenr.): Udgår.

Samt ialt ca.

376,4

=====

II. Fremsatte erstatningskrav m.m.

Dette afsnit indeholder en gennemgang af de ejendomme, der er omfattet af fredningsforslaget, redegørelse for de fremsatte erstatningskrav samt forskellige oplysninger om nogle af ejendommene.

Løbenr. 1: Ejerne har i et brev af 29. juni 1987 anmodet om almindelig erstatning. Særligt med hensyn til rørskær har ejerne angivet, at ejendommens rørskovsareal findes langs åen i en længde på godt 500 m, medens bredden kun er 60-180 m, ialt ca. 10 td. land. Ejerne har videre angivet, at forbudet mod rørskær i brømmer på 10 meter medfører, at ca. 1 td. land ikke må høstes, og at kvaliteten på yderligere mindst 1 td. land vil blive væsentligt forringet. Der ønskes derfor erstatning for 2 td. land rørskov. Ejerne har angivet, at ejendommen for tiden har nogle af de bedste rør i området. Ejerne har endvidere i brevet redegjort for konsekvenserne for ejendommen af en vandstandshævning og har fremsat et ikke opgjort krav om erstatning i anledning af fredningsforslagets regel om minimumsvandstand.

Løbenr. 2:

a) Med hensyn til den del af det fredede areal, der ligger i byzone, og som ikke er omfattet af naturfredningslovens beskyttelseslinje ved Hove å i medfør af lovens § 47 a, bemærkes:

Arealerne har efter det oplyste været placeret i byzone siden by- og landzonelovens ikrafttræden i 1970. I den første kommuneplan for Gundsø kommune, d.v.s. kommuneplan 1984-92, der stadig gælder, er arealerne efter det oplyste udlagt som landdistrikt, der overvejende skal anvendes til landbrugsformål, gartneri o.l. samt til boligformål og offentlige formål. Det anføres i kommuneplanen, at bl.a. et område i Gundsømagles sydlige udkant, der efter det foreliggende helt eller delvis omfatter de omhandlede arealer, vil blive udbygget i anden eller en senere etape.

I Gundsø kommunes forslag til ny kommuneplan, d.v.s. forslag af 10. april 1991 til kommuneplan 1991-2001, er det område, som arealerne ligger i, udlagt til jordbrugsformål og landsby. Arealerne, i hvert fald for så vidt angår matr. nr. 24 a, foreslås tilbageført til landzone.

Arealerne har efter det oplyste aldrig været omfattet af en lokalplan eller en byplanvedtægt.

Det er oplyst, at Gundsø kommunes byggekvote blev beskåret ved den seneste regionsplan i 1989, og at kommunen allerede har lokalplanlagt mere, end hvad der følger af byggekvoten.

Arealerne synes ved den offentlige ejendomsvurdering pr. 1. januar 1990 at være vurderet til 60 kr. pr. m².

Ejendomsværdien for begge de ejendomme, som løbenummeret angår, var væsentlig lavere i 1981 og 1982 end i 1990.

b) Ejerens advokat har i skrivelse af 9. april 1991 endeligt opgjort erstatningskravet til 6.908.300 kr., med beløbsmæssig afrunding til dækning af tabet vedrørende ikke-byzonearealer. Erstatningen påstås forrentet med den til enhver tid gældende procesrente fra den 30. december 1982, da Danmarks Naturfredningsforening udsendte det foreløbige fredningsforslag til lods-

ejere m.fl.

I skrivelsen henvises til, at erstatningen bør fastsættes til 278 kr. pr. m² for den del af ejendommens byzoneareal, som ikke er omfattet af naturfredningslovens beskyttelseslinje ved Hove å. Dette areal angives til 24.850 m². Det angives, at erstatningskravet bør bedømmes ud fra forholdene ved naturfredningsforeningens fremsættelse af det foreløbige fredningsforslag i 1982, da der var gode muligheder for salg af byggegrunde. Der henvises til, at prisen dengang var ca. 500 kr. pr. m² for gode byggegrunde i området, og at byggemodningsudgifterne var ca. 220 kr. pr. m², således at nettoprisen pr. m² var ca. 280 kr. Det angives videre, at der fra beløbet 280 kr. skal trækkes 2 kr. svarende til den offentlige vurdering pr. m² for den bedste del af landbrugsjorden, således at tabet med hensyn til byzonejorden som følge af fredningen udgør ca. 278 kr. pr. m².

I skrivelsen anføres videre, at erstatningen for den del af løbenummeret, som udgøres af ikke-byzonearealer, bør fastsættes ved en beløbsmæssig afrunding af erstatningen.

c) Erstatningsfastsættelsen til ejendommen løbenr. 2 har været behandlet på et særligt møde under deltagelse af ejeren og repræsentanter for denne m.fl. Ejerenes advokat har under dette møde fremhævet, at det væsentlige er, at fredningen griber ind i en fortløbende udstykningsproces for ejendommens jorder. Advokaten har anført, at denne udstykningsproces har forløbet i mange år, og at det har været hensigten, at udstykningen skulle omfatte hele ejendommens byzonejord, uden at der har været anledning til at regne med andet. Efter advokatens opfattelse kan det ikke være afgørende, at der ikke er udstedt en lokalplan for området, og at området i forslaget til ny kommuneplan helt eller delvis tænkes overført til landzone. Fredningssagen, som har verseret siden 1982, først for naturfredningsforeningen, derefter for frednings-

nævnet, må ifølge advokaten formodes at være den egentlige årsag hertil.

Løbenr. 3: Fredningsnævnet har modtaget to skrivelser fra ejernes advokat, Ervin Birk Nielsen, København. Det oplyses, at ejerne har overvejet at tilplante det areal, der fredes, og at ejerne ønsker at kunne drive jagt på arealet.

Løbenr. 4: Der er ikke fremsat erstatningskrav.

Løbenr. 5: Ejeren har under besigtigelsen oplyst, at han skærer rør på ejendommen, hvilket fredningsnævnet forstår som fremsættelse af erstatningskrav.

Løbenr. 6: Der er ikke fremsat erstatningskrav.

Løbenr. 7: Den tidligere ejers advokat har i skrivelse af 1. juni 1987 fremsat krav om almindelig erstatning 2.000 kr. pr. ha eller ialt 15.000 kr. med tillæg af renter og advokatomkostninger.

Løbenr. 8: Ejeren har i et brev forbeholdt sig erstatning med henvisning til, at fredningsgrænsen kommer til at forløbe så tæt på ejendommens bygninger, at udbygning ikke kan finde sted. Fredningsnævnet har behandlet dette spørgsmål på et særligt møde på ejendommen. På baggrund af ejerens ønske er fredningsgrænsen placeret lidt længere væk fra ejendommens bygninger end i henhold til fredningsforslaget, jfr. også afsnit V i fredningsafgørelsen.

Løbenr. 9: Erstatningskrav er ikke fremsat.

Løbenr. 10: Den ene af ejerne har under besigtigelsen tilkendegivet, at der i givet fald ønskes erstatning i anledning af fredningsforslagets regel om sprøjtefri zoner.

Løbenr. 11: Ejerne har ved brev af 29. maj 1989 fremsat krav om erstatning stor 10.000 kr. som kompensation for den indskrænkede brugsret og for ulempe ved almenhedens adgang til de fredede arealer. Erstatningskravet angår også ejernes andel af fælleslodden, løbenr. 28.

Løbenr. 12: Ejerens advokat har i skrivelse af 13. april 1987 fremsat erstatningskrav stort 578.000 kr. med tillæg af renter og advokatomkostninger. Beløbet 578.000 kr. fremkommer således:

Grusforekomster, som var agtet udnyttet, godt 60.000 m ³ à 4 kr.	240.000
Tab beregnet på nærmere angiven måde vedr. et areal på ca. 1 ha tilplantet med juletræer	259.200
Alm. erstatning vedr. restarealet 39,4 ha à 2.000 kr.	<u>78.800</u>
	578.000
	=====

Løbenr. 13: Landskontoret for landboret har i skrivelse af 7. marts 1990 på ejerens vegne fremsat erstatningskrav stort 597.400 kr. samt påstået ejeren tilkendt omkostninger ved sagens behandling. Beløbet 597.400 kr. fremkommer således:

Alm. grundtakst 1.500 kr. pr. ha for 59,6 ha	89.400
Tab som følge af mistet rørskær	308.000
Erstatning for fredningsbestemmelser vedr. fremtidig bebyggelse	<u>200.000</u>
	597.400
	=====

Erstatningskravet vedr. mistet rørskær er i landskontorets skrivelse begrundet således: Reglen i fredningen om uhøstede brømmer på 10 m vil medføre, at brømmer på ca. 15 m ikke kan høstes som

følge af spredning af sygdomme fra de uhøstede rør. Herefter kan på ejendommen som følge af fredningen ikke høstes 15 x ca. 1.700 m = 2,55 ha, svarende til ca. 1/5 af ejendommens rørskovsareal på i alt 13,3454 ha iflg. den offentlige vurdering. Der er på ejendommen siden 1982 gennemsnitligt høstet 625 traver pr. år. Salgsprisen udgjorde i 1989 200 kr. pr. trave, hvorfra går høstomkostning med 46 kr., og nettosalgsprisen var således 154 kr. pr. trave. Der er gennemsnitligt høstet $625/13,3454 = 46,8$ traver pr. ha, og fredningen vil således medføre, at der høstes $46,8 \times 2,55 = 120$ traver mindre pr. år, hvilket vil give et indtægtstab i 1989-priser på $120 \times 154 = 18.480$ kr. Kapitaliseret på nærmere angiven måde fører dette til tabet 308.000 kr. Landskontorets skrivelse af 7. marts 1990 er vedlagt forskellige bilag til dokumentation.

Erstatningsfastsættelsen til ejendommen løbenr. 13 har været behandlet på et særligt møde under deltagelse af ejeren og en repræsentant for landskontoret m.fl. Landskontoret har under dette møde oplyst, at ejeren i 1990 har solgt rør for 225 kr. pr. trave.

Landskontoret har oplyst, at man har anvendt i hvert fald 60 timer til assistance for ejeren af løbenummeret, og at landskontorets takst i 1990 var 425 kr. + moms i timen.

Løbenr. 14: Erstatningskrav er ikke fremsat.

Løbenr. 15: Ejerne har i et brev tilkendegivet, at de ønsker erstatning efter alm. regler.

Løbenr. 16: Erstatningskrav er ikke fremsat.

Løbenr. 17: Ejeren har i brev af 31. maj 1989 fremsat erstatningskrav 1,5 mill. kr. med henvisning til, at dette beløb vil være en beskeden compensation for det indgreb i den private rå-

dighedsret, som fredningen går ud på.

Løbenr. 18: Ejerens advokat har i skrivelse af 13. april 1987 fremsat erstatningskrav 63.600 kr. med tillæg af renter og advokatomkostninger. Beløbet 63.600 kr. fremkommer således:

Tab vedr. rørskær	40.000
Alm. erstatning 11,8 ha à 2.000 kr.	<u>23.600</u>
	63.600
	=====

Posten 40.000 kr. vedr. rørskær er begrundet således: Fredningen medfører, at ejeren afskæres fra at udnytte rørskær i en 10 m bred bræmme, svarende til 40 travers (à 20 bundter). Værdien pr. travers solgt på rod udgør 100 kr., og tabet pr. år bliver således $40 \times 100 = 4.000$ kr., hvilket kapitaliseres med kapitaliseringsfaktor 10.

Den tidligere ejer af løbenr. 18 har under besigtigelsen anført, at det vil kunne nedsætte ejendommens salgsværdi, at fredningsgrænsen føres langs ejendommens have.

Løbenr. 19: Den tidligere ejers advokat har, hvilket er tiltrådt af de nuværende ejere, i skrivelse af 13. april 1987 fremsat krav om erstatning stor 753.000 kr. med tillæg af renter og advokatomkostninger og med forbehold om yderligere erstatning, såfremt fredningen forbyder dyrkning af elefantgræs og/eller rørlægning af en åben rende på ca. 100 m og udbygning af drænsystemet.

Beløbet 753.000 kr. fremkommer således:

Tab af forventet jagtleje som følge af tilplantningsforbud, opgjort på nærmere angiven måde	66.000
Tab vedr. juletræsplantning opgjort på nærmere angiven måde	648.000
Alm. erstatning 2.000 kr. pr. ha for restarealet 19,5 ha.	<u>39.000</u>
	753.000
	=====

Løbenr. 19 a: Erstatningskrav er ikke fremsat.

Løbenr. 19 b: Der synes ikke at være fremsat erstatningskrav særligt vedrørende dette løbenummer.

Løbenr. 20: Erstatningskrav er ikke fremsat.

Løbenr. 21: Ejeren har i brev af 29. juni 1989 fremsat krav om størst mulig erstatning som følge af den rådighedsindskrænkning, som fredningen medfører. Ejeren har endvidere i brev af 15. januar 1991 fremsat krav om erstatning i anledning af, at fredningsnævnet under sagens behandling har tilladt Fugleværnsfonden at etablere et fugletårn og en parkeringsplads på Fugleværnsfondens ejendom matr. nr. 2 b Kirkerup by, Kirkerup, løbenr. 19 a, der er en naboejendom til løbenr. 21. Ejeren af løbenr. 21 har anført, at udsigten fra hans ejendom vil blive skæmmet af et 8 m højt tårn, hvilket forringer herlighedsværdien, og at der vil komme trafik på adgangsvejen til fugletårnet med indblik i hans terrasse og dagligstue samt støj. Han har videre anført, at det rekreative miljø klart vil blive forringet, og at dette ligeledes vil forringe ejendommens værdi. Ejeren imødeser, at han selv må sørge for fjernelse af affald, og at hegning af hans ejendom og skiltning bliver nødvendig.

Løbenr. 22: Ejerne har i brev af 30. marts 1987 og under besigtigelsen tilkendegivet, at de ønsker erstatning, såfremt fredningen kommer til at afvige fra den nuværende fredning på løbenummeret.

Løbenr. 23: Erstatningskrav er ikke fremsat.

Løbenumrene 24-26: Ejeren af løbenr. 25 har under besigtigelsen tilkendegivet, at han ønsker erstatning.

Løbenr. 27: Denne ejendom er et rensningsanlæg, tilhørende Gundsø kommune. Kommunen har i skrivelse af 12. april 1988 tilkendegivet, at man ønsker erstatning.

Løbenr. 28: Denne ejendom, der ikke har tinglyst ejer, er efter det oplyste en fælleslod.

Det erstatningskrav på 10.000 kr., der er fremsat af ejerne af løbenr. 11, se ovenfor, angår også løbenummer 11's andel i fællesloden løbenr. 28.

Peter Bundgaard, der er ejer af Gundsøgaard, d.v.s. en ejendom uden for det område, der omfattes af fredningen, har sendt fredningsnævnet to breve om løbenr. 28. Han har i disse breve oplyst, at han har 4 små parceller, nemlig nr. 7, 10, 21 og 36, i løbenr. 28, og at disse parceller er Gundsøgaards andel i rørskærslavet fra tidernes morgen. Peter Bundgaard har udtalt, at han går ud fra, at fredningsnævnet er i besiddelse af et kort, der viser parcellernes position. Peter Bundgaard har videre bedt fredningsnævnet vurdere, om parcellerne bliver berørt af fredningens rørskærforbud, idet han har oplyst, at parcellerne alle er ganske smalle og formentlig strækker sig ud til åløbet.

Iøvrigt er der ikke fremsat erstatningskrav vedrørende løbenr. 28.

Stemmeværket ved Hejnstrupgaard og nogle øvrige ejendomme, der antages at blive særligt berørt af en vandstandshævning

(uden løbenr.):

Peter Bundgaard, der ejer en af de pågældende ejendomme, har i brev af 13. marts 1988 taget forbehold over for ønsket om fredning af stemmeværket, hvilket må antages også at være et forbehold om erstatningskrav. Peter Bundgaard oplyser i brevet, at stemmeværket i realiteten ligger i hans have.

Iøvrigt er der ikke fremsat separate erstatningskrav vedrørende stemmeværket eller de omhandlede ejendomme.

Nesa A/S har i skrivelse af 30. oktober 1987 krævet erstatning for det tilfælde, at der gennemføres en kabellægning af den eksisterende højspændingsledning. Udgiften er i skrivelsen anslået til 2,8 mill. kr. + moms og med forbehold for ukendte faktorer.

III. Fredningsnævnets afgørelse.

Erstatningen fastsættes under hensyn til den værdiforringelse, som fredningen må antages at ville medføre for de berørte ejendomme. Erstatningen fastsættes dels ud fra generelle principper, dels særligt for visse ejendommers vedkommende.

I afsnit A nedenfor fremstilles de generelle principper.

I afsnit B nedenfor gennemgås hvert enkelt løbenummer, der omfattes af fredningen, med stillingtagen til de erstatningskrav, der er rejst for visse af løbenumrenes vedkommende, ligesom der tages stilling til de øvrige rejste erstatningskrav.

A. Generelle principper.

1) Grundtaksten for de arealer, der omfattes af fredningen, fastsættes i overensstemmelse med gældende praksis til 1.000 kr. pr. ha. Der findes ikke anledning til at forhøje taksten.

For arealer omfattet af naturfredningslovens § 43 (vådområder) fastsættes dog, ligeledes i overensstemmelse med almindelig praksis, ingen grundtakst.

For arealer omfattet af naturfredningslovens § 47 a og § 53, d.v.s. arealer omfattet af naturfredningslovens beskyttelseslinjer fra sø, vandløb og fortidsminde, fastsættes, ligeledes efter sædvanlig praksis, grundtaksten som halv grundtakst, d.v.s. 500 kr. pr. ha.

2) Om erstatningen for fredningens regel om, at der ved rørskær skal efterlades ca. 10 m brede bræmmer af uhøstede rør, bemærkes:

Fredningsnævnet har modtaget oplysninger om indtægten ved rørskær m.m. fra Ole Strange og Jørgen Olsen, ejere af hhv. løbenr. 13 og løbenr. 18, jfr. nærmere referatet af erstatningspåstandene vedrørende disse ejendomme foran i afsnit II.

Endvidere har fredningsnævnet fra Roskilde amt modtaget oplysning om, at en almindelig salgspris for rør på rod er 66 kr. incl. moms pr. trave, at en almindelig pris for høst er 98 kr. incl. moms pr. trave, og at en almindelig udsalgspris for høstede og rensede rør er 260 kr. incl. moms pr. trave, i hvilken pris der også indgår et beløb til opbevaring.

Fredningsnævnet synes på baggrund af de fremkomne oplysninger at kunne konstatere, at grundejerens indtægt af et rørareal i det højeste svarer nogenlunde til indtægten af et landbrugsareal af samme størrelse og med almindelig god jord.

Fredningsnævnet finder videre, at erstatningen med hensyn til rørskær af praktiske grunde bør fastsættes som en fast takst pr. arealenhed.

Som følge af det anførte, og da fredningens regel om ca. 10 m brede brømmer af uhøstede rør vil medføre, at de berørte arealer ikke kan udnyttes erhversmæssigt, findes erstatningen at burde fastsættes som svarende til værdien af landbrugsjord. Denne udgør for god landbrugsjords vedkommende efter det for fredningsnævnet oplyste omkring 4 kr. pr. m².

Erstatningen med hensyn til rørskær fastsættes herefter til 4 kr. pr. m².

Den nævnte erstatning med hensyn til rørskær på 4 kr. pr. m² gives kun for de rørskovsarealer, der direkte bliver omfattet af den omtalte regel i fredningen, d.v.s. for brømmer af ca. 10 meters bredde. Nogle lodsejere har ganske vist gjort gældende, at der fra de uhøstede brømmer vil blive spredt sygdomme til de øvrige rør, således at rørhøst også vil blive afskåret uden for brømmerne på ca. 10 meter. Fredningsnævnet finder imidlertid ikke dette synspunkt tilstrækkeligt underbygget og kan derfor ikke tillægge det vægt ved erstatningsfastsættelsen. Der henses herved også til Naturfredningsrådets udtalelse om, at faren for spredning af sygdomme fra uhøstede tagrør vurderes som lille og uden betydning på den jordbund, der er tale om, jfr. afsnit III i fredningsafgørelsen af d.d.

3) I overensstemmelse med sædvanlig praksis fastsættes en minimumserstatning på 1.000 kr. til dækning af ulemper ved sagens behandling.

4) De tilkendte erstatningsbeløb skal i henhold til naturfredningslovens § 19, stk. 4, forrentes med en årlig rente, der er 1% højere end den af Nationalbanken fastsatte diskonto. Under

hensyn til sagens lange behandlingstid fastsættes i medfør af bestemmelsens sidste punktum forrentningens begyndelsesdato til den 16. juli 1986, da sagen rejstes over for fredningsnævnet.

5) Der tillægges for visse løbenumres vedkommende i medfør af naturfredningslovens § 31, stk. 1, skønsmæssigt fastsatte godtgørelser for sagkyndig bistand under fredningssagens behandling.

6) Da fredningen ikke omfatter forbud mod tilplantning, fastsættes ingen særlig erstatning med hensyn til tilplantning.

7) For de arealer, der er omfattet af de tre tidligere fredninger i området, jfr. afsnit II i fredningsafgørelsen af d.d., fastsættes ingen grundtakst, da den aktuelle fredning ikke kan antages at medføre værdiforringelse af disse arealer.

8) Da der ikke i fredningen medtages regler om vandstand, er der ikke anledning til at tillægge erstatning i den forbindelse.

B. Gennemgang af hvert enkelt løbenummer, der omfattes af fredningen, samt stillingtagen til rejste erstatningskrav.

Løbenr. 1: Erstatningen fastsættes i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A. Der er ikke anledning til erstatning for vandstandshævning.

Løbenr. 2:

a) Med hensyn til den del af det fredede areal, der ligger i byzone, og som ikke er omfattet af naturfredningslovens beskyttelseslinje ved Hove å i medfør af lovens § 47 a, bemærkes: Fredningsnævnet finder at måtte lægge vægt på, at placering af et areal i byzone ikke i sig selv medfører sikkerhed for, at der kan bygges på arealet. Dette gælder også for det omhandlede areal. F.eks. må en bebyggelse af det omfang, der er forudsat i ejerens

erstatningskrav, jfr. foran under II, kræve lokalplan, men der er ikke udstedt en sådan. Fredningsnævnet finder ikke i det fremkomne grundlag for at gå ud fra, at der ville være blevet udstedt den nødvendige lokalplan, hvis fredningssagen ikke var blevet rejst.

Fredningsnævnet finder herefter, at erstatningen til ejeren af løbenr. 2 for de byzonearealer, der omfattes af fredningen, og som ligger udenfor naturfredningslovens beskyttelseslinje fra Hove å (og som heller ikke er omfattet af naturfredningslovens § 43), må fastsættes skønsmæssigt og ud fra en friere vurdering med hensyntagen til på den ene side arealernes placering i byzone og på den anden side, at denne placering ikke i sig selv giver sikkerhed for, at der kan bygges. Erstatningen fastsættes herefter for de pågældende arealers vedkommende til 20 kr. pr. m².

b) Erstatningen vedrørende den øvrige del af løbenummeret fastsættes i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Der tillægges advokat Finn Hasselriis 20.000 kr. og landinspektør E. Klæsøe 3.500 kr., begge beløb incl. moms, for sagkyndig bistand med hensyn til dette løbenummer.

Løbenr. 3: Da fredningen ikke vil være til hinder for tilplantning og jagt, tillægges alene erstatning i overensstemmelse med de generelle principper foran under A.

Der tillægges advokat Ervin Birk Nielsen 1.500 kr. incl. moms for sagkyndig bistand vedr. dette løbenr.

Løbenr. 4-6: Erstatningen fastsættes i overensstemmelse med de generelle principper foran under A.

Løbenr. 7: Erstatningen fastsættes i overensstemmelse med de ge-

nerelle principper ovenfor under A.

Der tillægges advokat Jørgen Juul 1.500 kr. incl. moms for sagkyndig bistand med hensyn til dette løbenummer.

Løbenr. 8: I hvert fald som følge af, at fredningsgrænsen er placeret lidt længere væk fra ejendommens bygninger end i henhold til fredningsforslaget, findes fredningsgrænsens placering ved ejendommens bygninger ikke i sig selv at kunne medføre værditab eller gener.

Der tillægges herefter erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Løbenr. 9: Der tillægges erstatning efter de generelle principper foran under A.

Løbenr. 10: Der gennemføres ikke i fredningen regler om sprøjtefri zoner, da det pågældende punkt i fredningsforslaget er frafaldet af Danmarks Naturfredningsforening. Erstatningen fastsættes herefter i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Løbenr. 11: Med hensyn til matr. nr. 25 a Gundsømagle by, Gundsømagle, gives erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A. Med hensyn til løbenummerets andel i fælleslodden matr. nr. 107 henvises til bemærkningerne om denne lod, d.v.s. løbenr. 28, nedenfor.

Løbenr. 12: Det er ikke oplyst, at den påberåbte grusforekomst er omfattet af en indvindingsplan i henhold til råstofloven og ej heller sandsynliggjort, at der kan opnås tilladelse til råstofindvinding efter denne lov. Allerede på grund heraf findes der ikke anledning til at tillægge ejeren erstatning som følge af, at udnyttelse af grusforekomster forbydes ved fredningen. Da fred-

ningen ikke indeholder forbud mod tilplantning, er der endvidere ikke anledning til at tillægge erstatning vedrørende juletræer.

Der tillægges herefter ejeren erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Der tillægges advokat Jørgen Juul 1.500 kr. incl. moms for sagkyndig bistand med hensyn til dette løbenummer.

Løbenr. 13: Der tillægges erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Fredningsgrænsen ved ejendommens bygninger er placeret således, at der er mulighed for udvidelse uden for fredningsområdet. Endvidere kan der inden for fredningsområdet foretages bebyggelse med landbrugsmæssigt formål i tilknytning til eksisterende bebyggelse under forudsætning af, at placering og udformning er godkendt af fredningsnævnet. Der findes herefter ikke anledning til at tillægge ejeren erstatning med hensyn til fremtidig bebyggelse.

Der tillægges Landskontoret for landboret 15.000 kr. incl. moms for sagkyndig bistand med hensyn til dette løbenummer.

Løbenr. 14-16: Der tillægges erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Løbenr. 17: Der tillægges erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A. Der findes intet grundlag for en højere erstatning.

Løbenr. 18: Der tillægges erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Fredningsnævnet finder ikke grundlag for at gå ud fra, at det kan

nedsætte ejendommens salgsværdi, at fredningsgrænsen forløber langs haven, hvorfor der ikke tillægges særlig erstatning i den forbindelse.

Der tillægges advokat Jørgen Juul 1.500 kr. incl. moms for sagkyndig bistand med hensyn til dette løbenummer.

Løbenr. 19: Da fredningen ikke indeholder forbud mod tilplantning, er der ikke anledning til at tillægge erstatning med hensyn til jagtleje og juletræsplantning.

Da det i fredningsafgørelsen præciseres, at fredningen ikke er til hinder for dyrkning af elefantgræs og for rørlægning af den rende, som ejerens advokat har omtalt, er der ikke anledning til at tillægge erstatning i den forbindelse.

Der tillægges herefter erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Der tillægges advokat Jørgen Juul 1.500 kr. incl. moms for sagkyndig bistand med hensyn til dette løbenummer.

Løbenr. 19 a: Denne ejendom ejes af Fugleværnsfonden, som efter det foreliggende har erhvervet den for at varetage hensyn svarende til dem, der ligger bag fredningsforslaget. Fredningen kan herefter ikke antages at medføre nogen værdiforringelse af ejendommen for fonden. Endvidere er Fugleværnsfondens ekspeditioner i sagens anledning sket til varetagelse af fondens formål. Der tillægges herefter ingen erstatning vedrørende dette løbenr., heller ikke minimumserstatning.

Løbenr. 19 b: Dette løbenummer er i sin helhed omfattet af en af de tidligere fredninger, hvorfor der alene tillægges minimumserstatning.

Løbenr. 20: Der tillægges erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Løbenr. 21: Der tillægges erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Med hensyn til de gener, som ejeren har påberåbt sig som følge af placeringen af et fugletårn på naboejendommen, der ejes af Fugleværnsfonden, bemærkes: Fredningsnævnet har ved sin tilladelse af 24. september 1990 til Fugleværnsfonden i videst muligt omfang taget hensyn til, at gener for naboejendommen løbenr. 21 bør undgås. Nævnet har således stillet som vilkår, at det pågældende fugletårn udføres sådan, at der ikke fra det kan ses ind over land, at parkeringspladsen ved det udføres med plads til højst 10 biler, at der opsættes et affaldsstativ ved parkeringspladsen, og at Fugleværnsfonden renholder arealet ved parkeringspladsen og adgangsvejen dertil. Fredningsnævnet finder herefter, at det omtalte fugletårn ikke kan ventes at påføre beboerne af løbenr. 21 væsentlige gener. Hertil kommer, at det er tvivlsomt, om de eventuelle gener som følge af placeringen af fugletårnet er omfattet det tab, der kan fås erstattet i anledning af fredningen. Fugletårnet kunne også have været tilladt, selvom fredningen ikke var blevet gennemført.

Der tillægges dog efter omstændighederne ejeren af løbenr. 21 en skønsmæssigt fastsat erstatning på 5.000 kr. for ulemper som følge af fredningsnævnets tilladelse til Fugleværnsfonden til placering af et fugletårn med parkeringsplads på naboejendommen.

Løbenr. 22: Hele løbenummeret er omfattet af en af de tidligere fredninger, hvorfor der alene tillægges minimumserstatning.

Løbenr. 23: Der tillægges erstatning i overensstemmelse med de generelle principper ovenfor under A.

Løbenr. 24, 25 og 26: Udgår.

Løbenr. 27: Det kan ikke antages, at fredningen medfører en egentlig værdiforringelse for Gundsø kommune som ejer af ejendommen. Endvidere er kommunens ekspeditioner i sagen sket til varetagelse af offentligt formål. Der tillægges herefter ikke erstatning vedrørende dette løbenr., ej heller minimumserstatning.

Løbenr. 28:

a) Der tillægges ejerne af løbenr. 11 en skønsmæssigt fastsat erstatning på 1.000 kr. for ulemper ved offentlighedens adgang til løbenr. 28, som ejerne af løbenr. 11 efter det oplyste har lod i.

b) Med hensyn til de lodder, der efter det oplyste ejes af Peter Bundgaard, bemærkes: Som nævnt i fredningsafgørelsens afsnit IV er fredningsnævnet ikke i besiddelse af et kort over de enkelte lodder i løbenr. 28, og fredningsnævnet kan ikke vurdere, i hvilket omfang fredningens rørskærforbud vil berøre Peter Bundgaards lodder. Det er imidlertid ikke oplyst, at der sker rørskær på lodderne, og fredningsnævnet finder i det hele ikke i de foreliggende oplysninger grundlag for at gå ud fra, at fredningens rørskærforbud vil påføre lodderne nogen værdiforringelse. Der tillægges herefter alene Peter Bundgaard minimumserstatningen på 1.000 kr.

Stemmeværket ved Hejnstrupgaard og nogle ejendomme, der antages at blive særligt berørt af vandstandshævninger. (uden løbenr.):
Udgår.

Nesa A/S: Da det ikke i fredningen bestemmes, at den eksisterende højspændingsledning skal kabellægges, er der ikke anledning til at tillægge selskabet erstatning.

IV. Opgørelse over tilkendte erstatningsbeløb og godtgørelser.

I overensstemmelse med det, der er anført foran under III, opgøres erstatningerne og godtgørelserne for sagkyndig bistand som nedenfor anført. De anvendte arealberegninger er foretaget af Roskilde amt.

Med betegnelsen halv grundtakst sigtes til arealer, der er omfattet af naturfredningslovens § 47 a og 53, d.v.s. arealer omfattet af naturfredningslovens beskyttelseslinjer fra sø, vandløb og fortidsminde.

Arealer omfattet af naturfredningslovens § 43 er ikke medtaget i arealberegningerne nedenfor, da der, som det fremgår af afsnit III, i det højeste gives erstatning vedrørende rørskær eller eventuelt minimumserstatning i forbindelse med sådanne arealer.

Med betegnelsen rørskær sigtes til fredningens regel om, at der ved rørskær skal efterlades ca. 10 m brede brømmer.

Løbenr. 1, Benny Hansen og Anni og Bent Olsen:

Alm. grundtakst 1,6 ha à 1.000 kr.	1.600 kr.	
Halv grundtakst 4,5 ha à 500 kr.	2.250 kr.	
Rørskær 6.800 m ² à 4 kr.	27.200 kr.	31.050 kr.

Løbenr. 2, Frede Jensen:

Arealer i byzone uden for naturfredningslovens beskyttelseslinje fra Hove å, (og som ikke er omfattet af naturfredningslovens § 43), 14.100 m² à 20 kr. 282.000 kr.

Arealer iøvrigt:

Halv grundtakst 3,3 ha à 500 kr.	1.650 kr.	283.650 kr.
----------------------------------	-----------	-------------

Løbenr. 3, Marianne Bjørn Skavn og Bo Skavn:

Alm. grundtakst 4,8 ha à 1.000 kr.	4.800 kr.	
Halv grundtakst 0,4 ha à 500 kr.	200 kr.	5.000 kr.

Løbenr. 4, Thorkild Andersen:

Der udbetales minimumserstatning, da
de øvrige erstatningsprincipper vil
føre til en lavere erstatning

1.000 kr.

Løbenr. 5, Verner Jørgensen:

Hele ejendommen er vådområde.
Rørskær 2.600 m² à 4 kr.

10.400 kr.

Løbenr. 6, Henri Skovgaard Sørensen:

Så godt som hele ejendommen er vådområde.
Minimumserstatning

1.000 kr.

Løbenr. 7, Tina og Niels Jensen:

Alm. grundtakst 5,8 ha à 1.000 kr.

5.800 kr.

Løbenr. 8, Gunnar Nielsen:

Alm. grundtakst 7,5 ha à 1.000 kr.

7.500 kr.

Halv grundtakst 0,4 ha á 500 kr.

200 kr.

7.700 kr.

Løbenr. 9, Ane Marie Jensen:

Alm. grundtakst 4,7 ha à 1.000 kr.

4.700 kr.

Halv grundtakst 0,1 ha à 500 kr.

50 kr.

4.750 kr.

Løbenr. 10, Grethe og Kurt Larsen:

Alm. grundtakst 2,2 ha à 1.000 kr.

2.200 kr.

Løbenr. 11, Annemette og Ib Møller:

Der udbetales minimumserstatning, da
de øvrige erstatningsprincipper vil
føre til en lavere erstatning

1.000 kr.

Løbenr. 12, Peter Chr. Olsen:

Alm. grundtakst 29,3 ha à 1.000 kr.

29.300 kr.

Halv grundtakst 0,5 ha à 500 kr.

250 kr.

29.550 kr.

Løbenr. 13, Ole Strange:

Alm. grundtakst 33,3 ha à 1.000 kr.	33.300 kr.	
Halv grundtakst 0,6 ha à 500 kr.	300 kr.	
Rørskær 16.700 m ² à 4 kr.	66.800 kr.	100.400 kr.

Løbenr. 14, Viggo Chabert:

Der udbetales minimumserstatning,
da de øvrige erstatningsprincipper
vil føre til en lavere erstatning

1.000 kr.

Løbenr. 15, Henny Riis og Børge
Vintersberg:

Der udbetales minimumserstatning,
da de øvrige erstatningsprincipper
vil føre til en lavere erstatning

1.000 kr.

Løbenr. 16, Benny Oddermose:

Der udbetales minimumserstatning,
da de øvrige erstatningsprincipper
vil føre til en lavere erstatning

1.000 kr.

Løbenr. 17, Alma Pedersen:

Alm. grundtakst 3,2 ha à 1.000 kr.

3.200 kr.

Løbenr. 18, Jørgen Olsen:

Alm. grundtakst 9,9 ha à 1.000 kr.	9.900 kr.	
Halv grundtakst 0,05 ha á 500 kr.	25 kr.	
Rørskær 15.400 m ² à 4 kr.	61.600 kr.	71.525 kr.

Løbenr. 19, Ida Charlotte Dyssel

Engel og Leon Thormod Hansen:

Alm. grundtakst 14,3 ha à 1.000 kr.	14.300 kr.	
Halv grundtakst 6 ha à 500 kr.	3.000 kr.	17.300 kr.

Løbenr. 19 a, Fugleværnsfonden:

0 kr.

Løbenr. 19 b, Jørgen Skou Larsen:

I sin helhed omfattet af tidligere
fredning. Minimumserstatning 1.000 kr.

Løbenr. 20, Per Hauen-Limkilde:

Alm. grundtakst 3,4 ha à 1.000 kr.	3.400 kr.	
Halv grundtakst 0,9 ha à 500 kr.	450 kr.	3.850 kr.

Løbenr. 21, Bjørn Johannesen:

Alm. grundtakst 1,9 ha à 1.000 kr.	1.900 kr.	
Halv grundtakst 1,3 ha à 500 kr.	650 kr.	
Ulempe som følge af fugletårn	5.000 kr.	7.550 kr.

Løbenr. 22, Kr. Skou Larsen og
Jørgen Skou Larsen:

I sin helhed omfattet af tidligere
fredning. Minimumserstatning 1.000 kr.

Løbenr. 23, Rudolf Kaj Larsen:

Der udbetales minimumserstatning,
da de øvrige erstatningsprincipper
vil føre til en lavere erstatning 1.000 kr.

Løbenumrene 24, 25 og 26:

Udgår.

Løbenr. 27, Gundsø kommune:

0 kr.

Løbenr. 28, fælleslod:

Ejerne af løbenr. 11 (Annemette og
Ib Møller), ulempeerstatning 1.000 kr.

Peter Bundgaard, Gundsøgaard, Gund-
sømagle, 4000 Roskilde, minimumser-
statning

1.000 kr.

Stemmeværket ved Hejnstrupgaard og
nogle ejendomme, der antages at blive
særligt berørt af vandstandshævning
(uden løbenr.):
Udgår.

Nesa A/S:

Ej anledning til erstatning.

Erstatning i alt	594.925 kr.
	=====

Der tillægges nedennævnte godtgørelser for sagkyndig bistand under sagens behandling for fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 31, stk. 1. Alle de nævnte beløb er incl. moms.

Advokat Finn Hasselriis, Stockholmsgade 37, 2100 København Ø, for sagkyndig bistand vedr. løbenr. 2	20.000 kr.
--	------------

Landinspektør E. Klæsøe, Himmelev Bygade 68, 4000 Roskilde, for sagkyndig bistand vedr. samme løbenr.	3.500 kr.
--	-----------

Advokat Ervin Birk Nielsen, Nr. Voldgade 90, 1358 København K, for sagkyndig bistand vedr. løbenr. 3	1.500 kr.
---	-----------

Advokat Jørgen Juul, Bremerholm 1., 1.sal, 1069 København K, for sagkyndig bistand vedr. løbenr. 7	1.500 kr.
---	-----------

Advokat Jørgen Juul, for sagkyndig bistand vedr. løbenr. 12	1.500 kr.
Advokat Jørgen Juul, for sagkyndig bistand vedr. løbenr. 18	1.500 kr.
Advokat Jørgen Juul, for sagkyndig bistand vedr. løbenr. 19	1.500 kr.
Landskontoret for Landboret, Udkørsvej 15, Skejby, 8200 Århus N, for sagkyndig bistand vedr. løbenr. 13	15.000 kr.
Godtgørelser for sagkyndig bistand i alt	46.000 kr. =====

De ovenfor nævnte erstatningsbeløb (ikke godtgørelserne for sagkyndig bistand) forrentes fra den 16. juli 1986 med en årlig rente på 1% over den af Nationalbanken til enhver tid fastsatte diskonto.

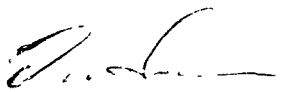
Den samlede erstatning med renter og omkostninger udredes efter naturfredningslovens § 24, stk. 1, af staten med 75% og af Roskilde amtsråd med 25%.

V. Afsluttende bemærkninger med klagevejledning.

Sagen forelægges i medfør af naturfredningslovens § 25 for Overfredningsnævnet til efterprøvelse, da den samlede erstatning vil komme til at overstige 100.000 kr.

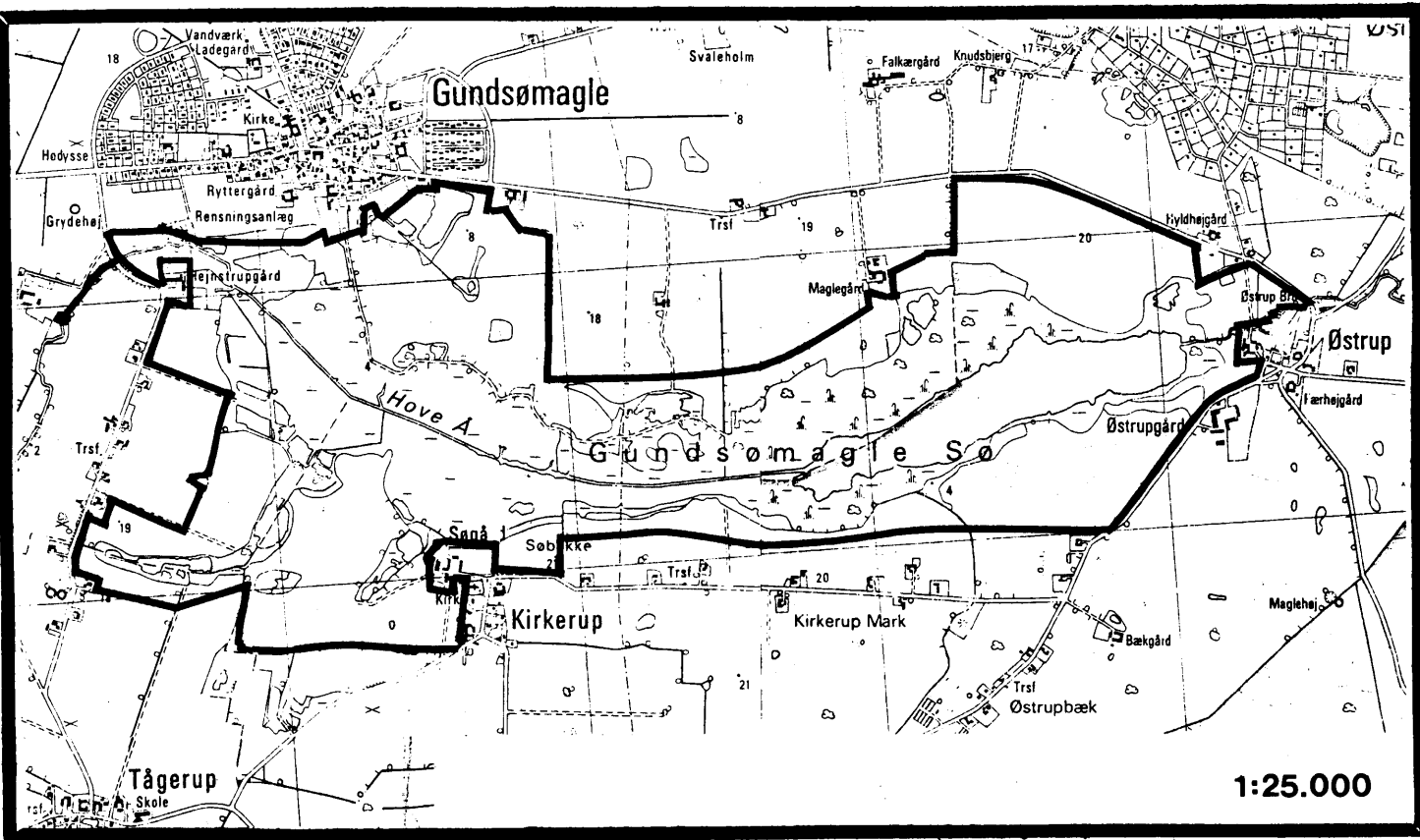
I henhold til naturfredningslovens § 26 kan fredningsnævnets erstatningsafgørelser påklages til: Overfredningsnævnet, Slotsmar-

ken 15, 2970 Hørsholm. Klageberettigede er de lodsejere m.fl.,
hvis erstatningskrav er påkendt, og forskellige myndigheder m.m.
Klagefristen er 4 uger fra det tidspunkt, da den klageberettigede
har modtaget underretning om afgørelsen.

Ove Larsen

H.P. Rosenmeier Finn Sørensen

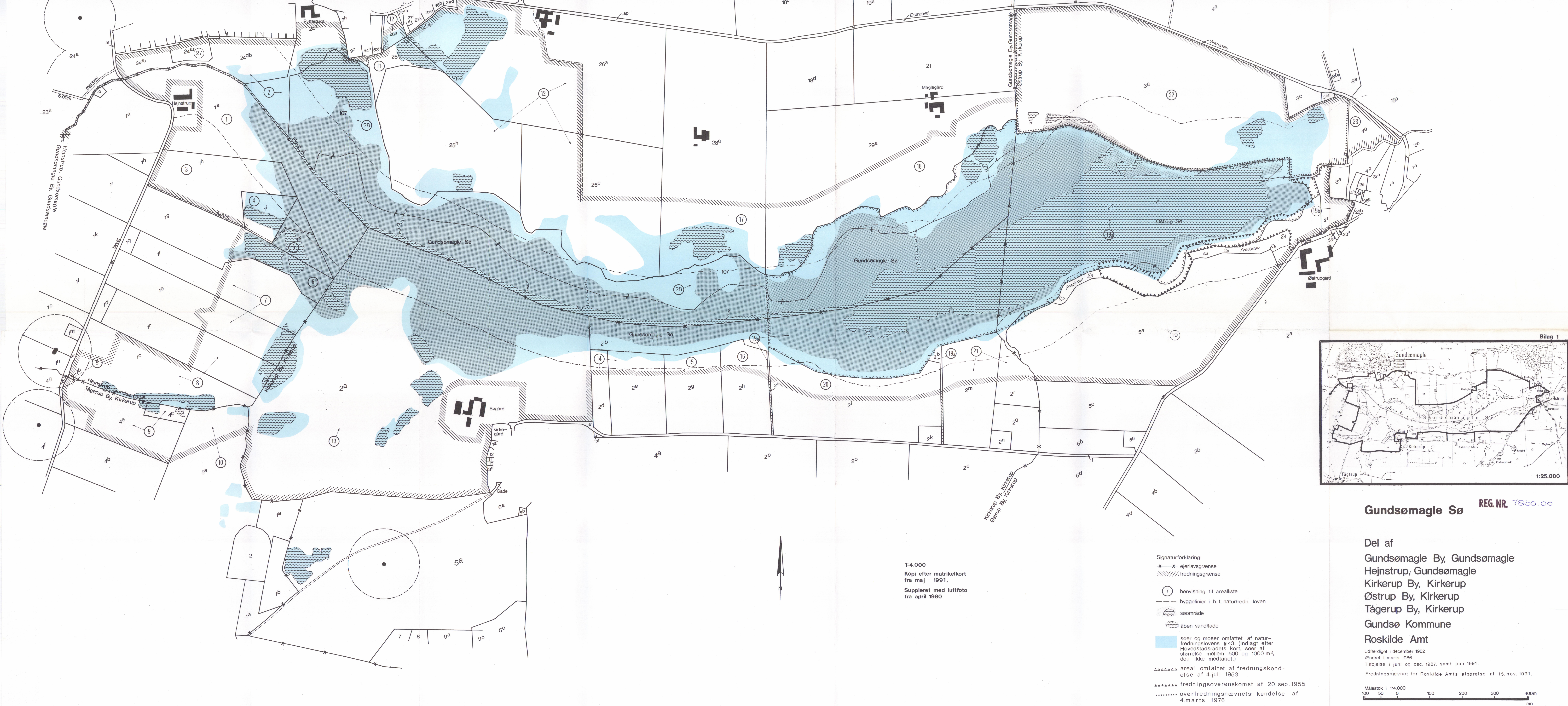
KORT>

FREDNINGSKORT
Naturklagenævnets
Fredningsafgørelse af februar
1994 i sag nr. 111/250-0002

Měřítko 1:4.000

0 50 100 200 300 400 m

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 07850.00

Dispensationer i perioden: 05-04-1993 - 16-03-2006

FREDNINGSNÆVNET

FOR ROSKILDE AMT

Dommerkontoret i Køge

Jernbanegade 7, 4600 Køge

Telefon 5365 1068

Den 5. april 1993

FS 53/92

GUNDSØ KOMMUNE
Teknisk forvaltning
Postboks 1055, Gundsømagle
4000 Roskilde.

GENPART
til orientering

Ejendom: Matr. nr. 24 ar Gundsømagle by, Gundsømagle
beliggende Rørsangervej 10, Gundsømagle.

Gundsø kommunes j.nr.: 01.05.00 G02/403 92.403-0-1.

Roskilde amt, åben land afdelings j.nr.: 8-70-53-4/255/4-92.

Danmarks Naturfredningsforenings j.nr.: 0111-14.

Ved brev af 31. marts 1992 har De for Grundejerforeningen
Rørbo ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at opstille
nogle legeredskaber på det tidligere rensningsanlægs grund.

Baggrunden er, at ejendommen er omfattet af fredningsnævnets
afgørelse af 15. november 1991 om fredning af Gundsømagle sø
m.m.

Ved en besigtigelse den 29. marts 1993 har fredningsnævnet
konstateret, at det pågældende areal er efterbehandlet og
tilsået med græs.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke givet møde under be-
sigtigelsen, men har i brev af 12. marts 1993 bl.a. anført,
at det er foreningens opfattelse, at spørgsmålet hører hjemme
i Overfredningsnævnet/Naturklagenævnet, der behandler den an-
kede afgørelse om fredningen af Gundsømagle sø, idet det cen-
trale spørgsmål er hævnningen af vandstanden, som frednings-
nævnet ikke har taget stilling til.

Fredningsnævnet finder ikke, at spørgsmålet om hævnningen af
vandstanden foregribes, såfremt nævnet tager spørgsmålet un-

AD 1211/3-0004

6

LVS
JH

der behandling, idet arealet ligger i udkanten af fredningen, således at hævningen af vandstanden ingen betydning har for arealet. Da etableringen af legepladsen ikke findes at stride imod fredningens formål, meddeler nævnet herved i medfør af naturfredningslovens § 34 stk. 1, jfr. nu naturbeskyttelseslovens § 50 den ønskede tilladelse.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 104, stk. 3, jfr. § 104, stk. 1, 1. pkt. sammenholdt med § 50 og § § 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

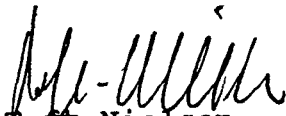
Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 5 år fra i dag (naturfredningslovens § 64 a sammenholdt med naturbeskyttelseslovens § 104, stk. 1, 1. pkt.).

Med venlig hilsen

Torf-Nielsen

FREDNINGSNÆVNET

FOR ROSKILDE AMT

Dommerkontoret i Køge

Jernbanegade 7, 4600 Køge

REG. NR.

7850.00

Telefon 53 65 10 68

Den 11/05-94

FS 21/94

Otto Kjærgaard
Maglegaard
Maglegaardsvej 3, Gundsømagle
3670 Veksø.

GENPART
til orientering

Ejendom: Matr. nr. 29 a Gundsømagle by, Gundsømagle
Roskilde amt, åben land afdelings j.nr.: 8-70-51-8-255-1-94.

Ved brev af 24. marts 1994 har De anmodet Roskilde Amt om tilladelse til at tilplante/udskifte beplantningen på Deres ovennævnte ejendom.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer, hvorfor amtet har videresendt ansøgningen til fredningsnævnet.

Ifølge ansøgningen ønskes eksisterende granskov udskiftet med løvskov (eg suppleret med lavere løvtræer og - buske). Endvidere ønskes et areal i umiddelbar tilknytning til ejendommens have beplantet med ca. 30 lave frugttræer.

Det fremgår af Naturklagenævnets afgørelse, at der ikke må foretages tilplantning.

For så vidt angår granskovens udskiftning med løvskov finder fredningsnævnet, at der er tale om en forbedring af de landskabelige forhold, og da tilplantningen med frugttræer er af bagatelagtig karakter, meddeler fredningsnævnet herved de fornødne tilladelser, idet disse ikke findes at stride imod fredningens formål, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1,

ad 1211/3-0004

hvorved bemærkes at beplantningerne sker i udkanten af fredningen og ikke i dennes kerneområde.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, sammenholdt med §§ 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra i dag (naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2).

Med venlig hilsen

Tofte-Nielsen

27 DEC. 1994

Telefon 53 65 10 68

Den 23/12-94
FS 18/94

FREDNINGSNÆVNET
FOR ROSKILDE AMT
Dommerkontoret i Køge
Jernbanegade 7, 4600 Køge

REG. NR

7850.00

GENPART til orientering

Peter Bruun
Østrupgaard
Store Valbyvej 276
3670 Veksø.

Ejendom: Matr. nr. 5 a Østrup byy, Kirkerup
beliggende Østrupgaard, Store Valbyvej 276, Veksø.
Roskilde amt, Naturafdelingens j.nr.: 8-70-51-8-255-3-94.

I skrivelse af 28. juli 1994 har De som ejer af den ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at bibeholde en gruppe grantræer.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer.

En ansøgning om dispensation er fremsendt til Hovedstadsrådet den 24. april 1989. Det oplyses heri, at tilplantningen har fundet sted i april 1988 efter fredningens bekendtgørelse i Statstidende.

Behandlingen af ansøgningen blev stillet i bero, indtil der måtte foreligge en afgørelse fra Overfredningsnævnet.

Fredningens formål er at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området.

I følge afgørelsens § 3 må der ikke foretages tilplantning.

Under hensyn til at tilplantningen er sket i strid med fredningsforslaget, og til at det primært er en bevaring og forbedring af vandfuglenes forhold, der er tilsigtet, finder

AB 1211/2 - 0004

nævnet ikke grundlag for at imødekomme ansøgningen.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

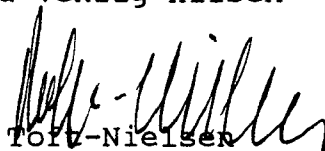
Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, sammenholdt med §§ 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Med venlig hilsen

Tofte-Nielsen

3 0 DEC. 1994Den 29/12-94
FS 74/94

Ole Strange
St. Valbyvej 180 A
Himmelev
4000 Roskilde.

Ejendom: Matr. nr. 2 a Kirkerup by, Kirkerup
beliggende Søgård, Kirkerupvej 23, Kirkerup, Roskilde.
Roskilde amt, Naturafdelingens j.nr.: 8-70-51-8-255-2-94.

I skrivelse af 30. august 1994 har De som ejer af den ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til at bibeholde en beplantning med grantræer plantet i efteråret 1992 med henblik på juletræsproduktion. På et areal, som er indtegnet på et vedhæftet kort og betegnet areal 1, har de erklæret Dem indforstået med ikke at foretage genplantning, når træerne er hugstmodne. På et areal, der er betegnet areal 2, har De anmodet om tilladelse til genplantning.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer.

Fredningens formål er at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området.

I følge afgørelsens § 3 må der ikke foretages tilplantning.

Det er oplyst, at tilplantningen skete, efter at fredningsnævnet i sin afgørelse, der blev afsagt den 15. november 1991, udtog et forbud mod tilplantning. Det blev specielt fremhævet i afgørelsen, at juletræer og pyntegrønt, såvidt det var nævnet bekendt, anses for landbrugsafgrøder.

AD 1211/3 - 0004

Under hensyn til at tilplantningen er foretaget efter fredningsnævnets afgørelse, hvorved forbudet med tilplantning specielt med juletrær blev udtaget af fredningsforslaget, er nævnets medlemmer enige om efter omstændighederne at tillade, at træerne bibeholdes, indtil de er hugstmodne. Tilladelsen gælder for en 10-årig periode og indtil træerne har nået en højde af 2 meter.

For så vidt angår det som areal 2 betegnede område finder et af nævnets medlemmer, at en genplantning ikke vil stride imod fredningens formål, såfremt et læbælte bevares og træerne ikke overstiger en højde af 1 1/2 meter, idet de da ikke vil være synlige fra offentligt tilgængeligt område.

Nævnets to øvrige medlemmer finder ikke, selv om tilplantningen var foretaget, da Naturklagenævnet traf sin afgørelse, grundlag for at fravige afgørelsens § 3.

Der træffes afgørelse i overensstemmelse med stemmeflertallet. Det tillades således alene, at beplantningen på det samlede areal bibeholdes, indtil træerne er hugstmodne som nærmere beskrevet ovenfor.

Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, sammenholdt med §§ 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Med venlig hilsen

Tott-Nielsen

Kopi til:

Roskilde amt, Naturafdelingen, Køgevej 80, 4000 Roskilde.

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Det Centrale Fredningsregister, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling for Københavnsområdet, Att.: Fredningsudvalget, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

Flemming Damgaard Larsen, Hyllingeparken 15 A, 4070 Kirke Hyllinge.

Poul Andersen, Vibesøvej 7, Gundsømagle, 4000 Roskilde.

Gundsø kommune, Teknisk forvaltning, Postboks 1055, 4000 Roskilde.

FREDNINGSNÆVNET
FOR ROSKILDE AMT
Dommerkontoret i Køge
Jernbanegade 7, 4600 Køge

REG. NR. 7850.00

Telefon 53 65 10 68
FS 25/97

Den 22. maj 1997

Birgitte Lange & Jørgen Skou Larsen
Engtoften 12, Østrup
3670 Veksø Sj.

GENPART til orientering

Ejendom: Matr. nr. 3 a m.fl. Østrup by, Kirkerup
beliggende Engtoften 14, Østrup.
Roskilde Amt, Teknisk forvaltnings j.nr.: 8-70-51-8-255-1-97
8.1/7.3.97.
Danmarks Naturfredningsforenings j.nr.: 0119-15.

I skrivelse af 5. marts 1997 har De som ejer af den ovennævnte ejendom ansøgt Roskilde Amt om fredningsnævnets tilladelse til plantning af læhegn.

Da ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer i Gundsø kommune, har amtet videresendt ansøgningen til fredningsnævnet. Det fremgår af vedlagt kortmateriale, at der dels er tale om en 3-rækket beplantning langs en eksisterende granbeplantning og dels en 6-rækket beplantning vinkelret herpå.

Fredningen har til formål at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området.

I følge afgørelsens § 3 må der ikke foretages tilplantning.

Det er oplyst, at området er disponeret for sandflugt. Hegnet ønskes plantet til nedbringelse af risikoen herfor.

AD 1996-1211/3-0027

AKT 1

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 plantning af læhegnene.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, sammenholdt med §§ 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videresendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra i dag (naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2).

Med venlig hilsen

Toft-Nielsen

FREDNINGSNÆVNET

FOR ROSKILDE AMT
Dommerkontoret i Køge
Jernbanegade 7, 4600 Køge

Telefon 56 65 10 68
Fax 56 65 64 96
FS 42/2001
Den 03/10-2001

Skovfoged/vildtforvalter
René Didriksen
Edelgavevej 28 G
2765 Smørum

GENPART til orientering

Ejendom: Matr. nr. 1 h Hejnstrup, Gundsømagle
beliggende Hejnstrupvej 52, Gundsømagle, Roskilde
Roskilde Amt, Teknisk forvaltnings j.nr.:
8-70-51-8-255-1-01 - 8.1/16.5.01

I skrivelse af 13. maj 2001 har De ansøgt Roskilde Amt om tilladelse til udtynding af eksisterende beplantning og indplantning med vildtvenlige buske på ovennævnte ejendom.

Da arealet er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer i Gundsø kommune, er sagen videresendt til fredningsnævnet.

Fredningens formål er at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området.

I det område, som ansøgningen vedrører, må der ifølge afgørelsen ikke foretages tilplantning.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at det ansøgte vil forbedre de landskabelige værdier, og at det således ikke er i strid med fredningens formål.

Ad: 2001-1211/3 - 0012

Fredningsnævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at det påtænkte arbejde gennemføres. Det er en forudsætning, at tilplantningen foretages med buske hjemmehørende i Danmark.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med §§ 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videre-sendelse til Naturklagenævnet.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år fra i dag (naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2).

Med venlig hilsen

A. Ljungström

FREDNINGSNÆVNET

FOR ROSKILDE AMT
Dommerkontoret i Køge
Jernbanegade 7, 4600 Køge

Telefon 56 65 10 68
Fax 56 65 64 96
FS 59/2002
Den 9. april 2003

Advokat
Henrik Ulf Fogt
Nordstensvej 11
3400 Hillerød

GENPART til orientering

Ejendom: Matr. nr. 5 a Østrup by, Kirkerup
beliggende St. Valby Vej 276, 3670 Veksø Sj.
Roskilde Amt, Teknisk forvaltnings
j.nr.: 8-70-51-8-255-3-02
Deres j.nr.: 01-1660019 - HUF

I skrivelser af 12. juni 2002 og 6. november 2002 har De for ejeren af den ovennævnte ejendom ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til bibeholdelse af et læhegn og to vildtremiser.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer.

Fredningens formål er at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området. For den del af arealet, som læhegnet og vildtremiserne er plantet på, gælder det, at der ikke må foretages tilplantning. Det fremgår af afgørelsen, at fredningen af disse arealer navnlig gennemføres af landskabelige grunde.

Det omhandlede læhegn er plantet dels på en ca. 450 m lang strækning langs St. Valby Vej på nordvestsiden af denne og dels på en ca. 500 m lang stræk-

ning langs matr. nr. 5 a's sydlige skel fra vejen mod søen. Læhegnet er opsat i udkanten af det fredede areal og består af løvtræer og buske i 4-5 rækker. Langs vejen er i forvejen en beplantning, dog med større åbne strækninger, og langs det sydlige skel er hegnet på en kortere strækning dækket af beplantningen fra naboejendommen.

De to vildtremiser er på henholdsvis ca. 85 m x 85 m og ca. 60 m x 60 m og består af grantræer omgivet af en randbeplantning af blandede løvtræer og buske.

Til støtte for ansøgningen har De bl.a. henvist til, at læhegnet er opsat i udkanten af fredningen, og at man derfor fuldt lovligt ville kunne plante et tilsvarende hegn umiddelbart uden for denne. Såvel læhegnet som vildtremiserne har haft til hensigt at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet.

Det er fredningsnævnets opfattelse, at ejeren ved at foretage en så omfattende beplantning, som den skete, har handlet i strid med fredningen, hvis formål det er gennem sikring af det åbne landskab omkring søen at bevare og forbedre vilkårene for søens fugle. Et af nævnets medlemmer finder dog, at læhegnet langs vejen på strækningen, hvor der i forvejen er bevoksning, bør bevares. Nævnets to øvrige medlemmer er af den opfattelse, at beplantningen må vurderes som en helhed, og finder derfor ikke grundlag for at tillade bibeholdelsen af nogen del af denne.

Der træffes afgørelse i overensstemmelse med flertallet. Den ønskede tilladelse kan derfor ikke imødekommes.

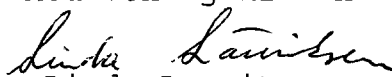
Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med § § 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videre-sendelse til Naturklagenævnet.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

NATURKLAGENÆVNET
FORMANDEN

Frederiksborggade 15, 1360 København K

Tlf.: 3395 5700

Fax: 3395 5769

X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk+00; C=dk

E-mail: nkn@nkn.dk

- 5 FEB. 2004

J.nr.: 03-121/250-0002

KBP

Afgørelse

i sagen om bibeholdelse af læhegn og to vildtremiser i Gundsø Kommune.

Fredningsnævnet for Roskilde Amt har den 9. april 2003 meddelt afslag på en ansøgning om dispensation til bibeholdelse af et læhegn og to vildtremiser på ejendommen matr.nr. 5 a, Østrup by, Kirkerup, beliggende St. Valby Vej 276, 3670 Veksø Sj. Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet af ejeren.

Ejendommen er omfattet af Naturklagenavnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer.

Fredningen har til formål at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet, og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området. For den del af arealet, som læhegnet og vildtremiserne er plantet på, gælder det efter § 3 i afgørelsen, at der ikke må foretages tilplantning.

Det omhandlede læhegn er plantet, dels på en ca. 450 m lang strækning langs St. Valby Vej på nordvestsiden af denne, dels på en ca. 500 m lang strækning langs matr.nr. 5 a's sydlige skel fra vejen mod søen. Læhegnet er opsat i udkanten af det fredede areal, og består af løvtræer og buske i 4-5 rækker. Langs vejen er i forvejen en beplantning, dog med større åbne strækninger, og langs det sydlige skel er hegnet på en kortere strækning dækket af beplantningen fra naboejendommen.

De to vildtremiser er på henholdsvis ca. 85 m x 85 m og ca. 60 m x 60 m, og består af grantræer omgivet af en randbeplantning af blandede løvtræer og buske.

Roskilde Amt har ved en besigtigelse den 15. oktober 2002 konstateret, at der var plantet de to vildtremiser og læhegnene på ejendommen. Plantningerne blev vurderet til at være 2-3 år gamle.

Ejeren har den 12. juni 2002 ansøgt om dispensation fra fredningen.

Fredningsnævnet har besigtiget arealet den 19. marts 2003, og nævnets flertal har derefter afslået at imødekomme det ansøgte, og har begrundet afslaget med, at ejeren ved at foretage en så omfattende beplantning, som den skete, har handlet i strid med fredningen, hvis formål det er gennem sikring af det åbne landskab omkring søen at bevare og forbedre vilkårene for søens fugle. Et af nævnets medlemmer fandt dog, at læhegnet langs vejen på strækningen, hvor der i forvejen er bevoksning, bør bevares. Nævnets to øvrige medlemmer var af den opfattelse, at beplantningen må vurderes som en helhed, og fandt derfor ikke grundlag for at tillade bibeholdelsen af nogen del af denne.

I klagen til Naturklagenævnet har ansøgeren bl.a. anført, at det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål, og har bl.a. henvist til regulativ for Østrup Bæk KVL.9 i Østrup Kommune. Det er bl.a. anført, at beplantningen langs med landevejen opfylder fredningens formål om at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, idet beplantningen, som ejeren har foretaget, er med til at supplere og bevare det levende hegn efterhånden som de gamle vækster går ud. Der er henvist til fremsendt billedserie.

I klagen er yderligere anført, at Fredningsnævnet i 1997 har givet tilladelse til etablering af læhegn på en anden ejendom i fredningsområdet, hvorfor der forvaltningsretligt ikke kan træffes 2 forskellige afgørelser i disse sager.

Klagen har ikke givet fredningsnævnet anledning til bemærkninger.

Afgørelse

Naturklagenævnets formand har på nævnets vegne, jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, truffet følgende afgørelse:

Fredningens formål er at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet, og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området.

For den del af arealet, som læhegnet og vildtremiserne er plantet på, gælder det, at der ikke må foretages tilplantning. Det fremgår af Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og omliggende arealer, side 12, at fredningen af disse arealer navnlig gennemføres af landskabelige grunde.

Beplantningen må vurderes som en helhed. En dispensation til en så omfattende beplantning, som den skete, er i strid med de landskabelige hensyn, som fredningen også skal varetage.

Fredningsnævnets afslag stadfæstes derfor. Det overlades til Roskilde Amt som tilsynsmyndighed at fastsætte en frist for fjernelse af den af ejeren foretagne beplantning på ejendommen.

Inger Vaaben
Viceformand

Kurt Bjerre Pedersen
Fuldmægtig

SCANNET

FREDNINGSNÆVNET

FOR ROSKILDE AMT
Dommerkontoret i Køge
Jernbanegade 7, 4600 Køge

Telefon 56 65 10 68

FS 33/2005

Fax 56 65 64 96

Den 28/09-2005

ADVODAN
Advokat
Henrik Ulf Fogt
Nordstensvej 11
3400 Hillerød.

GENPART
til orientering

Ejendom: Matr. nr. 5 a Østrup by, Kirkerup
beliggende St. Valbyvej 276, Veksø Sj.
Roskilde Amt, Teknisk Forvaltnings
j. nr.: (j.nr.: 8-70-51-8-255-3-02 - FS 59/2002)
Danmarks Naturfredningsforenings
j.nr.: 2-131-172 / 020642
Advokat Henrik Ulf Fogts j.nr: 01-1660019-HUF

Den 5. februar 2004 stadfæstede Naturklagenævnet fredningsnævnets afslag af 9. april 2003 på en ansøgning om tilladelse til at bibeholde nogle beplantninger, som ejeren havde etableret på ovennævnte ejendom i strid med Naturklagenævnets afgørelse af 10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle Sø og omliggende arealer. Det drejer sig om læhegn, dels på en ca. 450 m lang strækning langs St. Valby Vej og dels på en ca. 500 m lang strækning langs matr. nr. 5 a's sydlige skel fra vejen mod søen. Læhegnet er opsat i udkanten af det fredede areal og består af løvtræer og buske i 4 - 5 rækker. Langs vejen er i forvejen en beplantning, dog med større åbne strækninger, og langs det sydlige skel er hegnet på en kortere strækning dækket af be-

2001-1211/3-0012
9

plantningen fra naboejendommen. Desuden har ejeren plantet to vildtremiser på henholdsvis ca. 85 m x 85 m og ca. 60 m x 60 m. De består af grantræer omgivet af en randbe-plantning blandet med løvtræer og buske.

Fredningen har til formål at bevare og forbedre forholdene for fuglelivet i fredningsområdet og at beskytte de landskabelige og botaniske værdier, der er knyttet til området. Det fredede område er opdelt i et "kerneområde", der blandt andet er omfattet af bestemmelser vedrørende vandstand og gødskning, og et område, der udelukkende forbyder tilplantning.

De nævnte beplantninger er etableret i sidstnævnte område.

Naturklagenævnet har i sin afgørelse udtalt, at beplantningen må vurderes som en helhed, og at en dispensation til en så omfattende beplantning, som den skete, er i strid med de landskabelige hensyn, som fredningen også skal varetage.

Ejeren har oplyst, at Naturklagenævnets afgørelse af 5. februar 2004 er indbragt for landsretten, der har bevilget en udsættelse med henblik på en fornyet forelæggelse for fredningsnævnet.

Sagen er derefter af ejeren påny indbragt for nævnet, idet ejeren har erklæret sig villig til at fjerne den del af læhegnet, der strækker sig langs St. Valby Vej, såfremt der gives dispensation til bibeholdelse af den iøvrigt foretagne beplantning.

Ejeren har blandt andet henvist til, at Naturklagenævnet har lagt vægt på helheden og de landskabelige hensyn, som fredningen skal varetage. Ingen af

disse hensyn bør efter ejerens opfattelse udelukke en dispensation forsåvidt angår den resterende beplantning. Beplantningen vil ikke hindre udsynet over området, og de vækster, som den består af, er naturligt forekommende i området.

Ejeren er af den opfattelse, at beplantningerne må mindske risikoen for sandflugt, og da en anden lodsejer i området har fået tilladelse til at plante et hegn på grund af risikoen for sandflugt må lighedshensyn føre til, at den nu indgivne ansøgning imødekommes. Ejeren har i den anledning ladet en undersøgelse af jordbundsforholdene foretages.

Under en besigtigelse den 23. juni 2005 fik ejeren derfor en frist på 4 uger til at fremsende resultat af undersøgelsen, idet nævnet i modsat fald ville træffe afgørelse på det foreliggende grundlag. Fristen er senere, da analyserne er blevet forsinket, forlænget til den 13. september 2005. Da resultaterne fortsat ikke er fremsendt til nævnet, har nævnet truffet denne afgørelse.

Nævnsmedlemmerne er enige om, at landskabelige hensyn fortsat tilsiger, at de to vildtremiser skal fjernes. To af nævnets medlemmer er endvidere af den opfattelse, at en helhedsvurdering bør medføre, at også læhegnet mod søen skal fjernes. Nævnets tredje medlem finder derimod, at der bør tages hensyn til, at hegnet, der ligger i udkanten af fredningen, tildels er dækket af naboejendommens beplantning, og mener som følge heraf ikke, at de landskabelige hensyn bør føre til, at en dispensation afslås.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, hvorfor det tidligere meddelte afslag fastholdes i sin helhed.

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videre-sendelse til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen

SCANNED

Indlæg:
10. marts 2005**FREDNINGSNÆVNET**

FOR ROSKILDE AMT
Dommerkontoret i Køge
Jernbanegade 7, 4600 Køge

Telefon 56 65 10 68

Fax 56 65 64 96

FS 100/2005

Den 16. marts 2006

Østlige Øers Svine- og Byggerådgivning
Bragesvej 18
4100 Ringsted

**GENPART
til orientering**

Ejendom: Matr. nr. 1 a m.fl. Hejnstrup, Gundsømagle
beliggende Hejnstrupvej 35, Gundsømagle
Roskilde Amt, Teknisk forvaltnings
j.nr.: 8-70-51-8-255-1-05 - 22.1/23.11.05

I skrivelse af 15. november 2005 har De for ejeren
ansøgt om fredningsnævnets tilladelse til opførelse
af en ridehal på ovennævnte ejendom.

De er villig til at plante et 3 rækkers læhegn
omkring bygningen.

En del af det areal, som ønskes bebygget (ca. 500
m²), er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af
10. marts 1994 om fredning af Gundsømagle sø og om-
liggende arealer i Gundsø kommune.

Fredningens formål er at bevare og forbedre for-
holdene for fuglelivet i fredningsområdet og at be-
skytte de landskabelige og botaniske værdier, der
er knyttet til området.

Fredningsområdet er inddelt i et kerneområde og
"den øvrige del", i hvilken der ikke må foretages
tilplantning. Da bebyggelsen alene angår sidst-
nævnte område, kræver den ikke tilladelse fra fred-
ningsnævnet. Nævnet har ingen indvendinger imod, at
der etableres en afskærmende beplantning, såfremt

SNS - 121 - 00097

byggeriet effektueres. Den nærmere udformning skal dog godkendes af nævnet.

Fredningsnævnets afgørelse er enstemmig.

Følgende fremgår af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, sammenholdt med §§ 86 og 87:

Der kan inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klageberettigede er:

Adressaten for afgørelsen, (det vil sige den, der har søgt om dispensation), offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En evt. klage skal indgives skriftligt til fredningsnævnet, som derpå vil sørge for sagens videre-sendelse til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Med venlig hilsen

Linda Lauritsen